

55'

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Αριθ. 17 - Οκτ. III, 55/1970

A'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΔΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

15 Φεβρουαρίου / 15 Μαρτίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Έξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... **Κυπαρίσσης**.
(παλαιότερον όνομα: **Σουλίσαι**), Έπαρχίας... **Λαρίσης**,
Νομού... **Λαρίσης**.....
2. Όνοματεπώνυμον του έξετάσαντος και συμπληρώσαντος **Βασίλειος**
Ν. Καλλιάρχου... έπάγγελμα **Διδάσκαλος**.....
Ταχυδρομική διεύθυνσις **Κυπαρίσσης - Λαρίσης**.....
Πόσα έτη διαμένει εις τον έξεταζόμενον τόπον... **6 μήνες**.....

3. Από ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αι παρατιθέμεναι πληροφοριαί:
 - α) όνομα και έπώνυμον **Σπυρίδων Δημητρίου**.....
Παπαστεργίου.....
ήλικία... **35** έτών γραμματικά γνώσεις **Απόφοιτος**.....
Δημοσίου..... τόπος καταγωγής **Κυπαρίσσης -**
Λαρίσης.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α. Α. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποιαί άγροτικά περιοχάι προωρίζοντο διά σποράν και ποιαί διά βοσκήν ποιμνίων; .. **3ά κτήματα**... **της περιοχής**
έχωρίζοντο εις δύο ντάγκες (κτήματα) →
“Υπήρχον αυτά χωριστά η ένηλλάσσοντο κατά χρονικά διαστήματα; .. **Ένηλλάσσοντο**... **παι**... **έτος**.....
- 2) Εις ποίους άνήκον ως ιδιοκτησάι; α) εις φυσικά πρόσωπα, δηλ. εις τους χωρικούς· β) εις γαιοκτήμονας (“Ελληνας η ξένους, ως π.χ. Τούρκους)· γ) εις Κοινότητα· δ) εις μονάς κλπ.
Πρό του 1870... **άνηκον**... **εις**... **Γαίμονες**... **Γαί** →
- 3) “Ο πατήρ διατηρεί την περιουσίαν του συγκεντρωμένην και μετά τον γάμον των τέκνων του, διανεμομένην υπ’ αυτών μετά τον θάνατόν του; .. **Συνηθώς**... **ο πατήρ**... **διετηρεί την**...
περιουσίαν... **και μετά**... **των γάμων**... **και** →

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .. Ἡσχοροῦντα καὶ... εἰς...

τά δύο (γεωργοκτηνοτρόφου).....

2) Οί τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .. οἱ περισσότεροι... καὶ.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .. ἐργάζοντο οἱ ἀκτιμόνες (περκεντέδες) ὡς ἄτομα ἢ οἱ τσιφταῖδες μοιράζοντες τὴν ἐσοδείαν.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.) Καρουχταῖδες Παιὰ ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; .. δεν ἔχαρον ἐπιμετήριον.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῶν ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; δὲ εἶδος ἢ χρῆμα

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερίσματα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; ..

Ἐχρησιμοποιοῦντο... τρία εἶδη ἐργατῶν... εἰς... διαφόρους ἐργασίας : α) οἱ ἔκτατοι... διὰ →

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρεταί) ἢ δροῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .. οἱ γαιοκτημονες... εἶπον... δούλους... κτάτους... καὶ... δούλους... ζένης.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .. Μόναχ... οἱ τεχνίται... ἐδούλων... εἰς... γειτονικά χωριά... οἱ ἄλλοι... εἰς τὰ χωριά των.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... —... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; .. ὡς τεχνίται, ὑβίσται, χαλκιάδες κ.λπ.....

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 ? ἐλιπαίνοντο... με... ζωϊκὴν... κόπρον... (αἰγοπροβάτων, βοῶν, ἀλάρχων, βοῶν)... Πολλάκις... με... τὰ... κάλυψιν... τῆς... καλάμιας...

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... ἔτος 1952

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ 1900 καὶ ἐντεύθεν... ἡ εὐρωπαϊκὴ →

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποίητο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... Σιδηροῦν ἄροτρον... μετὰ τὸ 1900... ἀπὸ τὰ εὐρωπαϊκὰ... κατ' ἀρχὰς ἦτο εὐρωπαϊκὸν καὶ ἀργότερον... ἡ εὐρωπαϊκὴ κατασκευὴ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου (φωτ. Ν. 1 καὶ 2)

1. Σταβίρι...	4. Στεῖνον...	7. Τάξιος...	10. Κλειδωνιές
2. Νύχιον...	5. Ἰνδύτα...	8. Σιγόμετρον...	11. Χειροσάβες
3. Φτερό...	6. Ρόδα...	9. Σταυρός...	

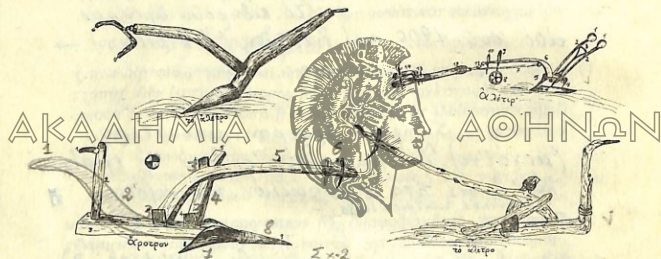
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ... τὸ ἔτος 1946...
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... τὸ ἔτος 1912 - 13

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)...1912-13.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Ἐκ. ἔτος 1912-13. (παρόμοια)*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *κατισυνείλετο ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν χωρῶν ἀπὸ ξύλου δρυός.....*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον(1) καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>χειρολαίβα</i>	6. <i>κάβαλοι</i>	11.
2. <i>κουτῦρι</i>	7. <i>παράβολα</i>	12.
3. <i>σφήνες</i>	8. <i>ἄνι</i>	13.
4. <i>βραχίον</i>	9.	14.
5. <i>βραχίον</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τό ύνι. Τό ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή είναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν όλων τών ειδών τών χωραφιών ; δηλ. τών χωματερών (λιβάδια, κήποι) καί τών πετρωδών. - Ίχνογραφήσατε ή φωτογραφήσατε τό έν χρήσει ύνι (ή τὰ έν χρήσει, εάν είναι διαφόρων τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν εκάστου.

τό ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο μίας...
μορφῆς... δι' όλου τοῦ τύπου τῶν χωραφιῶν
(όρει. φωε. Ν. 3).....

- 5) Ποίον τό σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;... εἶχε... τό.....
βχῆμα... παρελλήλογραμμῶν.....

- 6) Ήτο (ή είναι) κατασκευασμένη εκ ξύλου ή σιδήρου;... εκ ξύλου.

- 7) Έργαλεία διά τήν κατασκευήν καί επιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

ήσαν... τό πριόνι, τό σκεπάρι, ή άρίδα,
τό άρνάρι καί τό ζυμηνάρι (εναρπέζο)...

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργανε παλαιότερον (ἢ σήμερον). 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. ὄργανε... ὁ... ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ... ἢ... ὁ... ὑπηρετῆς (παροικιῶς).....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ὁδηγαῖντο... τὰ... δύο... βόδια... πηκτεῖν... τοῦ... ζυγοῦ... ὁ... ζυγός... σηκώ... κεται... καὶ... τοιοδετεῖται... ἐπι... τοῦ... →

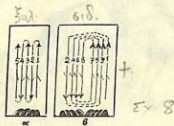
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον..... ὄταν... τὰ... ζῶα... ἦσαν... βόδια... τοιοδετεῖται... ὁ... ζυγός... ὄψει... εἰς... τὸ... ζῶον... ἀροτρον... μέ... τὴν... →

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον μετ' ἰσοκλίνας; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). ὁ... γεωργός... κατεῖδεν... τὰ... ἄκρα... μετὰ... ἰσοκλίνας... (φωτ. Ν. 6)... τοῦ... ἦσαν... →

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὄργωνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ἰά. ὄργωμα... μέ. ἰά. ζύλινακ... ἄροτρον. ἐπί-
νετο... μέ. αὐλακίαις. ἀναίχθινες. κατ'εὐθείαν →

ἢ ὄργωνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σισσιές, μεσοράδες κ.λ.π.); ἢ ἑπὰρ καὶ τὸ ὄργωμα καὶ ἀγροῦ.....

ἐγένετο... εἰς λωρίδας... εἰς ἑποριές... εἰς ὀπαῖες.
μετροῦσαν... μέ. βήματα.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μέ αὐλακίαν;

Ἐχωρίζετο... μέ αὐλακία.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον; ... εἰς τὸν τόπον... μέ. ἄροτρον.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

... τὸ ὄργωμα ἐγένετο... καθεῖως.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα, αὐτὰ π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Παλαιότερα .. ἐγίνοντο ..

3. ὀργώματα ... ? Ἐνα .. τά .. Φεβρουάριον .. τά .. ἄνοιξιον .. δευτερον .. τόν .. Ἀπρίλιον .. μέ .. Μαίον .. τά .. διὰ θάλασσαν .. καὶ .. κρίτον .. τόν .. Ἀπτεμβριον .. τά .. ἑταδρωμα .. αὐτά .. ἐγίνονταν .. εἰς .. δύο .. χωράρια .. ἐπρόφθανεν →

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἄρχνυτο .. ὁ .. ἀγρὸς .. μία .. φορὰ .. καὶ .. κατόπι .. ἢ .. ἑξ .. ἑτάδων .. ἐγίνετο .. μέ .. τοῦ .. ἑτάδων ..

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῆ σπαρτὸν πρὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπι σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. ...

Τὸ .. χωράριον .. πρὸ .. ἀγρῶν .. ἀσπαρτο .. ἑδί .. ἔν .. →

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; .. ἑξ .. ἡμερῶν .. γένε .. ται .. ἔν .. ἄργωμα →

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; .. Παλαιότερον ..

ἔχρηται .. μποιεῖ .. τα .. ἢ .. ἑξ .. ἑταδων .. ἑξ .. ἑταδων .. ἑξ .. ἑταδων .. ἑξ .. ἑταδων ..

ἑξ .. ἑταδων .. ἑξ .. ἑταδων .. ἑξ .. ἑταδων .. ἑξ .. ἑταδων ..

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; διά τὰ ματάρωμα

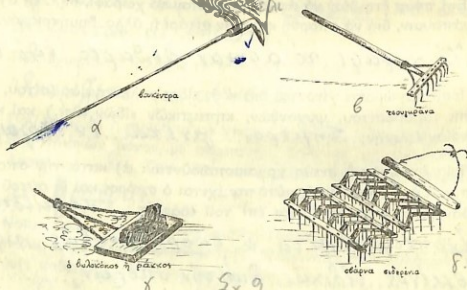
τοῦ ἀρότρου... ματὰ τὸ ὄργωμα... ἐκρηκίμα...
 φαεῖ το... ἐλλειψοειδῆ... σιδηρὰ... ράβδος... το...
 ἀσθετουμένη... εἰς τὸ ἐν... ἄκρον... τοῦ βουκέντρον →

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); μέτὰ τὴν ἐποράν... γίνεται τὸ

ἀσθάρνισμα... μέτρη... βάρναν (ἀρα. φαρ. Ν¹²) →
 ἢ τὸ πολύμνον (φ. Ν¹ 27528)

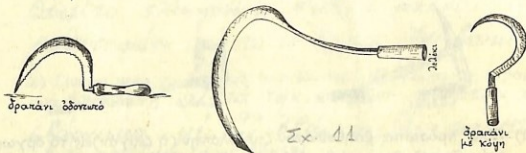
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ... τὰ δημητριακὰ
 ἐθερίζοντο... μετὸν ἔλεμα... καὶ τὸ ὄδοντῶν τὸ
 δρεπάνι... (ἀρα. φωτ. Ν. 1, 5, 5, 16). Ἀρχαῖα (1912)
 ἐμφανίσθηκε... ἢ θεριστικῆ μηχανῆς. (φ.ω.τ. Ν. 1, 7).

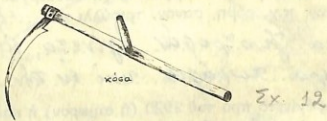

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζῴων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). τὰ χόρτα →

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Ἡ λεπίς
 τοῦ δρεπανιοῦ... ἦτο ὀδοντωτὴ... καὶ δὲ ἔλεμα...
 καὶ... ὄμαλη...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του; (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
 ἦτο κατασκευασμένη... ἐκ ξύλου
 μηχανοκίνητος.....

5) Ποιος κατεσκεύαζεν αυτά τα θεριστικά εργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) .. Είδικοί. γελνίται, οί. βιδερ. αδες

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Τὰ. δημητριακά. με. εργαλεία, ἢ τὰ. δ. κ. π. α. ἐξερριζώθη. με. τὰ. χεῖρα

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Ἐθερίζοντο. εἰς. ὕψος. 20.-30. ε. κ. ἀκαλόχως. τῶν. ὕψους. τῶν. δημητριακῶν.

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχίαι, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; Τὰ. δράγματα. ἐλέγοντο. χερίδες. τὰ. τοποθετοῦσαν. οἱ. ἴδιοι. οἱ. θεριστὰι, ἢ. ἄλλοι. κούριαδες, εἰ.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) Οἱ. χερίδες. ἐτοποθετοῦντο. ἅ. τ. μαζί. με. τὰ. χε. φασίς. τῶν. σταχυῶν. πρὸς. τὴν. αὐτὴν. κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται άγκάλιές. *δέν. είχαν. Ιδιαιτέραν. άνομασίουαν...*

γ. Οί θερισταί.

1) Ποιοί θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; 'Υπήρχον (ή υπάρχον)
 θεριστάι, οί όποιοί ήρχοντο ως επαγγελματίαι δι' αυτόν τόν
 σκοπόν από άλλον τόπον και ποιον ; *ευχρηστώ... έβέ-
 ριζον... άνδρες... ?εαχημάτιζον... έφείδε. 12
 άνδρών... τά... ?επειδή... δέν.
 έπαρκούσαν... ?επάρκισαι... ?ερισται... →*

2) Πώς ήμειβοντο ούτοι με ήμερομισθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 άποκοπήν (ξεκοπής). Ποία ήτο ή άμοιβή εις χρήμα ή εις
 είδος ; Το ήμερομισθιον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
 φαγητού ; (Παραθέσατε με τās πληροφορίας και τήν σχετικήν
 εις τόν τόπον σας άνομασολογίαν). *?Ημερομισθία... με...
 ήμερομισθίων... εις... χρήμα... (5-6... δραχμ)...
 άρχαίτερον... δέ... 50... δραχμαί... ήμερομισθίων...
 ... εις... τά... ήμερομισθίων... ?εμερομισθία...
 ... και... τά... φαγητόν... ?εμερομισθία... →*

3) Οί άνδρες ή αί γυναίκες έφερον τι εις τās χείρας προς προφύ-
 λαξιν, ίδια τής άριστερας, κατά τόν θερισμόν ; 'Επίσης κατά
 τήν έναρξιν τής έργασίας τήν πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εις τήν μέσην του σώματος δια να μη αισθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. να μη πονή ή μέση των) ; *?Ο... θεριστής...
 (κουβιάς... κατά... τόν... ?εμερομισθία... ?εμερομισθία...
 εις... τήν... άριστεράν... χείρα... ?εμερομισθία...
 ... ?εμερομισθία... τήν... ?εμερομισθία...
 ... ?εμερομισθία... N° 18)... ?εμερομισθία... →*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;
- ? Ἐφρόναρον... ἀρχίσουν... τὸν... θερισμὸν
δρωσ... καὶ... καὶ... ἀλλην... ἐργασίαν... →*
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *? Ἐτραγουδοῦσαν
κατὰ... τὸν... θερισμὸν... ἀχι... σχετικὰ... τρα-
γούδια... ἀλλὰ... συνήθως... κλέψιμα... →*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουσιν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιμον τῆν... *τελευταίαν... ἡμέραν... τὸν... θε-
ρισμὸν... καὶ... εἰς... τὸν... τελευταίον... ἀπρὸν
ἀφηναν... ἀθήριστον... κυκλικὸν... τετραγώνιον,
τό... ὁποῖον... κατόπιν... ἐθήρισον... ἄλλοι... μαζί
οἱ... κομμάτια... ἐπὶ... ἀγαθὰ... εἶτες... τὴν
... ζέξιν... δράμας, δράμας... εἰς... δταν... →*

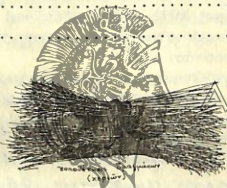
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουσιν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *... τὸ... δεμάτιασμα
ἐγένετο... ἀμέσως... μετὰ... τὸν... θερισμὸν
... ἀπὸ... ταί... 12... ἄταρα... τοῦ... μεσημεριου
οἱ... 4... ἐδεμάτιαρον... →*

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· με κοινὰ σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

... 9.0ρα... βελίδα... 13... ἀρ. ἐρωτ... 3.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

Τὰ... δεμάτια... μετὰ τὸ δέσιμον... τὰ... ἀγκύλιον...
 τρωπέ... ὅ... ἰδιοκτησίας... ἢ... ἄλλος... ἐργάτης
 εἰς... δημοτικῆς... τὰ... τσιφένια... τὰ... τσιφ-
 ρένια... ἢ... σταν... λωκισμῶν... ὅ... τσιφρωτά... →

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

φωτογραφίας) *ἔπεφεν ἄθλιον... ἔσθην... ἔρω...
ἔλαβον... 1*

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρῶνόντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

*κατ' ἀρχάς... ἔμεφεύοντο... τὰ δεμάτια...
εἰς... τὸ... χωράφι... σ.έ... ταίρενια... Μετὰ
τὸ πέρας... τοῦ... δεματισμοῦ... μετεφέροντο
μέ... εἰς... κταμένα... ἢ... μέ... κάρρο... →*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; *ἢ... σημα...*

*κιά... γκόταν... σ.έ... ἀκῆρα... ἀναραγγίζε...
δι' αἰδῶν... καί... μέ... ταίς... κεραιαίς... →*

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνεκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ἄνεκαθεν... ὑπῆρχεν... ἀλώνι... →

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... *Παλαιότερα... εἰς... τῆς... αὐλῆς...
τῆς... αἰτίας... Ἀρχότερον... (1910)...*

ἔξωθεν... τοῦ... χωρίου... εἰς... ἀγροτήν... →

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σίς του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ... ἀρχίζει ἀρχαίως τοῦ γένους τοῦ ἰδίου γένους.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάγραμμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .. εἰς τὸν πάγον μου,
 ἐν τῇ κρήνῃ, ὑδατῶδες μόνον τὸ χωμα-
 τάλωνο, εἰς κρημνιστὸν ἐκ κρήνης

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
 ἀλωνισμού (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων)· ὅταν .. ἐτελεύτησεν ὁ ἀλωνισμὸς ..

τὸ ἀλώνι ἐσοβρῶνεται μὲ ἄχυρον διὰ
 γὰρ ἀποφύγειται τὸ φύστωμα ἀμυγδαλῶν
 καὶ κόρτυν ὡς καὶ διὰ γὰρ προφυλάσσει →

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .. ἔν τῇ κρήνῃ

ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν, ἀλλά ...
 ἀποφύγειται ἢ ἐκάρθῃ ἀμυγδαλῶν ... ἔρεθιστὴν
 (ἀποφύγειται) καὶ κατασκευὴν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.
*Η. κροθοθέτησις... εὐν... δεμνατικῶν... ἐχί...
 νεκο... κυνηρικῶς... ἀεθό... τῆν... περιφέ...
 ρειακ... εὐν... ἀζωνιοῦ... καί... με... τῶν →*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

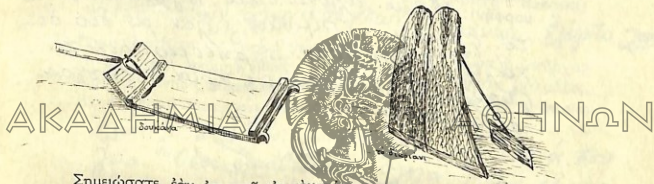
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νιστοῦ ἑὺλιτος στύλος ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγέρος,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦν ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

*τῶ... ἀζωνικῶν... ἔρχεται... με... ἀζων... μα...
 ζῶ... ἀναχωρεῖται... διὰ... τῆν... κατὰ...
 ἀνάτηξιν... εὐν... σταχύων... ἀερίφερο...
 με... ἐκ... κυνηρικῶς... εἰς... τῶ... ἀζων... →*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν καθετὸν ἀλωνό-
 στύλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
 λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα). *Ιππωνίως*
ε.χ.ρησιμοποιειτο... ο... ελκονόετυχος... και...
βυνηθαι... απο... ευεικονι... που... ελκον... ποζα
δερεατα... τα... αλκονιζοντα... ζωα... (αζαα)...
περιφεροντο... συνδεδεμενα... εις... σεφραν... →

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμολόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

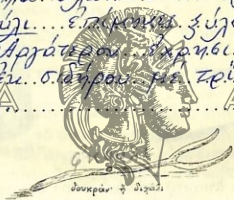

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήσεις διαστάσεις. Ἄπο ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγυσομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

ἄλλετὰ τὸν... τεμαχισμὸν... ἀποκαθαρσοσεν ὁ
ελκονισμοσ... με... τήν... ἀδουκάνν (δρα
φωτ... № 19 & 20). Αὕτη... ἦτο... χονδρὴ
επιμήκης... σανίς... 1,50... μέτρον περίπου
ὠπλισμένη... ἐκ... δύο... τεμαχίων... προσ- →

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; . . . τὸ σπρώ-
 σιμο. . . τῶν δερματιῶν . . . ἀρχίζε . . . τὴν 3^{ην} . . .
 κυκτερεινήν . . . ὥραν . . . καὶ . . . ὁ ἀλωνισμὸς . . .
 ἀπολαύσας . . . τὴν 4^{ην} πρωινήν . . . τὴν 4^{ην} . . .
 ἀπολαύσασάν . . . διενόπτειτο . . . διὰ τὴν ἀρχί-
 ση . . . τὸ λίχνισμα . . . μέχρι . . . 6^{ης} φ.φ. ἡμεροῦ-
 σως . . . ἐγένετο . . . τὸ δερμόνισμα . . . καὶ ἐπέκρινε

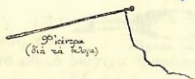
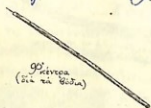
12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα ἦσαν τὸ φ.μῶλι . . . ἐπιμακρὸν ξύλον . . . μέτρη δὲ χάρτες . . . ἀρχαῖοι . . . ἀρχαῖα ματὰ εἰς τὸ φ.μῶλι ἐν σ.ἀ.θ.ρ.οῦ κατὰ τρεῖς ἢ τέσσαρα . . . διχάλια . . .

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; . . . Μ.ε. . . τὸ φ.μῶλι . . . ὁ γεωργὸς . . . ἐρριπτεν . . . τοὺς ἀκόπους . . . ἐτάχως . . . εἰς τὴν ἀδονιάνην . . . καὶ ἐξήριξε . . . τοὺς ἐσθωμένους στάχους . . .

14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλοχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα) . . .
 Διὰ τὴν ὀδήγησιν . . . καὶ κτύπημα . . . τῶν ζῶων . . . ἦτο ἐν χρῆσει . . . διὰ μὲν τὰ βοῦδια . . .

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσα στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν. Η εργασία του αγρωσίου ενός στρώματος... δεν... είχε... ιδιαιτερον... ανομοια. ? ζυγίω... αιώ... βρωμα... Ηλωνίζω... ένα →

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυς, προτού λιχνισθοῦν διά νά άποχωρισθοῦν τά άχυρα από τον καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα) Ο βωρός... βύν... άλωνισθέντων... σταχύων... ζυγίω ζωνί

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 17) Ποίοι άλωνίζουν : ο ίδιος ο γεωργός με ίδια του ζώα ή υπήρχον (ή υπάρχουν ακόμη) ειδικοί άλωνιστοί (έν Αιτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι αλωνιστοί και άγωγιάτες), οί όποιοί είχαν βόδια ή άλογα και άνελαμβανον τον άλωνισμό... ζών... ιδιος... ο γεωργός... με... ιδιότη... ζώα... βοοί... δρω... είχαν... και... είχαν... βόδια... διά... τον... τσοπανιάν... εργα... αλωνιστές, οί... οπρ... ήρχοντο. →

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον υπήρχον παλαιότερον είς χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυς π.χ. τό κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα). λόγ... της... αλω... των δη... η... εργα... →

- 19) Ο κόπανος ούτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τόν σχήμά του ; ... διά... κα... εργα... χονδρόν... ξύλον... εργα... →

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... *Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο... εἰς τὴν αὐλὴν... τοῦ σπικίου...*

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμωμένο διὰ τὸ κοπάνισμα μικροῦ σπικίου δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ἔκδοσις

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; ... *Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο... εἰς τὴν αὐλὴν... τοῦ σπικίου... εἰς τὴν αὐλὴν... τοῦ σπικίου...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

και εις την αχυροποιησιν των σταχυων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Οἱ στάχυς... διὰ τὸ κοπάνισμα... ἐτραγου-
δεῖσθαι... ἐπὶ τοῦ ἑδάφους... καὶ τὸ κο-
πάνισμα... ἀνεμίσει... μόνον... εἰς τὸν...
χωρισμόν... τοῦ καρποῦ...

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *Ο.Χ.ι.....

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Ο.Χ.ι.....

ἀλωνιστικῆς μηχανῆς... τὸ πρῶτον ἔγινε...
β' Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα ; (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο ; (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχού : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Οἱ... ἀλωνισμένοι... στάχυς
ἔτοιμαι... διὰ... λίχνισμα... ἐλέγοντο... στρώμα...
τὸ στρώμα... ἐμαρύνετο... εἰς... βάραν... μέ... μίαν
βάραν... ζύλην... τὴν... ὁποῖαν... ἐσυρεν...
ἐν... ἀροχόν... εἶκεν... σχῆμα... ὄρεσθ... παραγγραφήματα

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίστη τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

από τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. κατόπιον ὄσα.

ὑπερέλιπα ἀπὸ τὸ στρώμα τὸ ἐρεάφειον μέ-
χειραυμένηαν ἐργαλείον τὴν παλαιότητα...
(ἄρα. φω. Ν. 24) ὁ ὀχηματισμένος ἑώρας
ἔκεν ὀχήμα ἐτίμηκει... 5-6 μ. καί... →

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο;
φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. τὸ ἀνεμισμα ἐπι-
νετα μέ τὸ καρπορόι καὶ κατόπιον...
ἀφ᾽ οὗ... ἐφρευγε... τὸ ἀχυρο καί... ἔμεκε... →

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρας, γυναίκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ;
ἔλιχνουσαν ἀνδρας ἢ γυναίκα (ἰδιαιτητες)...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ;
τὰ χονδρὰ τεμαχία τῶν σταχύων ἐξέ-
γακτο κατοσάξια... ἔχωρίσαντο δέ αἰσά...
τὸν καρπὸν μέ εἰς χαρτάρην σκοπίαν
φρουκαμά... ὀχηματισμένη τὴν ἐργασίαν... →

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο Ἄρου... ἐτελείωνεν... ὁ ἀγρωκερός...
 ἀγρω... τῶν σταχυῶν... ἀμοραιοῦσεν... ὁ ἀγρω-
 κιερός... τῶν... ματελάγην... ἀπ' ἐνδεῖαι... εἰς...
 τὸ ἀγρῶνι... διὰ τῆς ἀδουκάνης... χωρὶς... κ.ά.
 προσημῶν... τσοιακμαῖς... τὸ ἀγρῶνιομα... τούτο →

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;
 Ἄρου... διὰ τοῦ... λιχνίσματος... ἀποχωρισθῶν...
 τὰ... ἀχυρα... ἢ... διαλογή... τοῦ... καρποῦ... ἐγένετο
 μετ' τὸ... δερμόνι... (σρα. φασ. Ν: 16)..... →

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

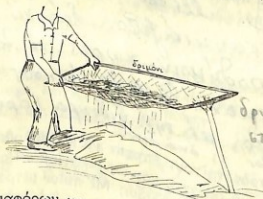
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο καλὸ δερμόνι

κόσκινο ἢ ἀριλόγος

δερμόνι
 ἢ ἀριλόγος

νων μετ' ὅπως διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετ' τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστριας, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Προηγουμένως... ὄρεωτ... ἐγένετο τὰ... καί...
 λιθία... ὑπὸ... γυαλκός, ... διὰ... σαράδρου...
 ἐν... χόρτου... ἀπὸ... τῆν... βέργαν... τοῦ... καρ-
 πού... ἐράμβαναν... ποδότητά... ἔτινα... δι...
 ἐκός... δοχείου... τοῦ... μάγου... καὶ... ἐρρίπτετο →

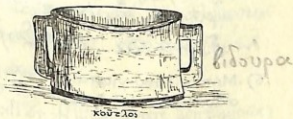
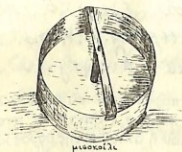
- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ;
 Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
 κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
 (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς
 τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

ὁ... ἀρμενόνισμα... καρ-
 πός... ἐκμηματίζεται εἰς σωρόν... μὲ τὸ ζυγό-
 φτυάρι... χαράσσεται... ἐπὶ τοῦ σωροῦ...
 ἔτινα... μέγιστος... σταυρός... μὲ... τὸ... φτυάρι
 καὶ... καταπίν... ἐμπηγνύται... ἀπὸ... καρπὸν... τοῦ
 σωροῦ... τὸ... καρπολόγ... καὶ... τὸ... ζυγόφτυαρο.

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
 εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἄλλετὰ... τὸ... ἀρμενόνισμα... ὁ...
 καρπός... ἐσταμικαίηται... διὰ... τὰ... μεταφερόν...
 εἰς... τῆν... ἀπαθήκην, χωρὶς... καὶ... ζυγοσανδήση...
 ἄλλοι... ἔθιμον... εἰς... τοὺς... βάκκους... ὁ... καρπός...
 ἐσταποδίζετο... μὲ... τῆν... βιδούρα (δρα. φωτ. Ν. 26).
 χωρητικότητος 11 ἐκάδων.

γ' 1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
 εἰς τὸ ἄλῳνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια.
 Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλῳνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχείου) ἐγένετο
 ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ
 δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλιά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). Η. φορολογία (δευτέρα)... κατεβάξατο... ἀμέσως... εἰς τὰ ἄλωνα. Η. φορολογία... αὐτῆ... ἐπεβάξατο... ὑπὸ τῆς πράττου (1926)... ταῦτα... ἐγένετο... εἶπε... ἀριεμενὰ →

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνα ;
 α) τὸ παπαδιάτικο,
 β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
 γ) τὸ γυφτιάτικο,
 δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρᾶσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογράμματα αὐτῶν) εἰς τὸ ἄλωνα... κατεβάξατο... ἀπόμνη... τὸ παπαδιάτικο... μετόρι... τὸ ἀνδρόβυζο... (= μέ... ἕνα... ὅσα... τὰ... χαρμιάτικο... τὸ ἀγροφυλακιάτικο, ἀγροφυλακία, ἀναβόμνη... τῆς κοιτάδα... καὶ τῶν κοιτάδων... ἐπισημειώσατε... →

- 3) Ποῦ ἀποθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων συνηθείας) ὁ καρπὸς... ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετιζομένων... τῆς οἰκίας... ἀποθηκεύετο... εἰς ἐρρίχνετο... χύμα... μαίτω... μαίτω... τὸ βιταρι

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀποθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ὡς ἄχυρον ἀποδμηεύετο.
 εἰς τὸν... ἀχυρώνα... τὸν τάρμ... Μετεφέρετο
 ἐκεῖ... μέ... τῆν... καταγίαν... ἢ ἀρχότερον. →

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἡ... διαλογή... τοῦ... σπόρου... ἐγένετο... κατ'
 ἀρχὴν... πρὶν... τοῦ ἀλωνισμοῦ... Ἀπὸ... τῶν...
 δεξιῶν... τῆν... ἀλωνιστῶν... διαλέξαν. →

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτῆ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ...

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτῆ αὕτη ; Ποῖον τὸ ἀχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀνάμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ἡ... ἀνάμμα... φωτιάς... γίνεται... κατὰ... τῆν...
 Κυριακὴν... τοῦ... Ἀπριλίου... →

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

Ἡ... ἀνάμμα... εἰς τὸ... κέντρον... ἐκείνης
 τοῦ... τοῦ... ὡς... ἐκὺχτανε... ἦται... 7. με. με. →

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αϋτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Δέν είχε ιδιαίτερο όνομα.....

β' 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;.....

Είν. πυράν... ανάπτουν... παιδιά ή ήλι-
κιωμένοι.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος;.....

Τά συλλέγουν
τά ωαυδιά... από διάφορες... τοποθεσίες...
τηνείον του χωριου.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Τά ξύλαν... μέ ένα χοινί ή ένα σύρμα
και τά μετέφεραν επί περισσότερες...
φορές... ετήν... τηράν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ποια αι συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

γ'

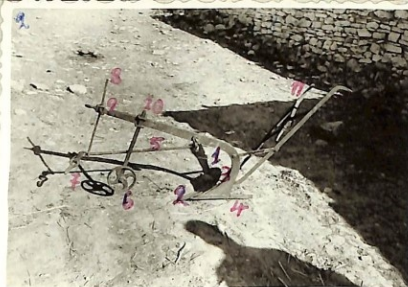
1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, εορτια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα.....

Αι συνήθειαι ήσαν
χαράς και τραγούδι... γύρω από τήν
φωτιά... Νά ένα τραγούδι.....

... ζευγ... άπάνω τόν όντά... βοίβαντάδες
κάθονταν... έτρωγαν και ήπιαν.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερήσ)

Οί μεγάλοι... έχόρευον... και τά παιδιά
πηδαύσαν... τήν... φωτιά.....

Σιδυρών άροστρον
 1. Λαβήρι, 2. Ύψι,
 3. Γραφό, 4. Αρύματα,
 5. Ψίβαρα, 6. Ρόδα,
 7. Πάροιστος, 8. Ύψος μέρους,
 9. Σταυρός, 10. Κλει-
 σμαίε, 11. Χερσίδοξο.

Σιδυρών άροστρον.
 2. Ύψι, 3. Γραφόν

ΑΘΗΝΩΝ

Ύψι Γραφόν άρο-
 στρον. -

1. Τζυγός,
2. Τζώτες,
3. Γεωργός.

1. ιτακαρία ή
μασφι
2. κωστίτσι
3. βία (μωσφίρια)
4. λαπαρία
5. νόβια
6. σαράμ
7. βία
8. κωστίτσι

1. μωσφίρια,
2. ιτακαρία με
μασφίλια (κωστί-
σις)
3. κωστίτσι.

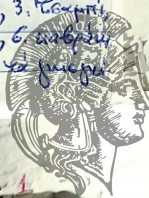

1. Γαυραπιά
2. αὐτιά Γαυραπιάς.

1. Γαυραπιά, 2. αὐτιά, 3. Γαυραπιά
4. βραχάρι, 5. αὐτιά, 6. αὐτιά
7. αὐτιά (ἔκρηχται καὶ γινέται)

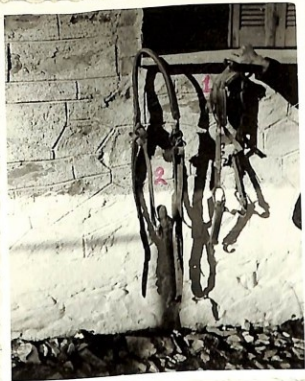
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

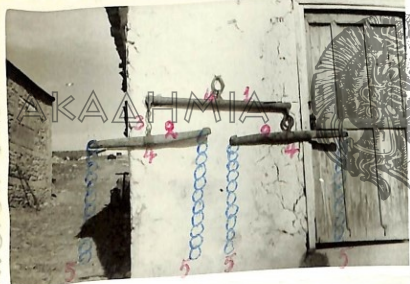
ΑΘΗΝΩΝ

1. προσεγγίζονται.

1. Ουραπίου, 2. οπίσθια.

1. μέγιστος Σάβλαγος,
 2. μικροί Σάβλαγος,
 3. Ουραπίου,
 4. Οπίσθια Σάβλαγος,
 5. Σαβλάγος.

1. Σαβλάγος μικρός
 2. Οπίσθια Σαβλάγος
 3. Σαβλάγος Σαβλάγος

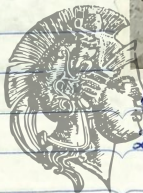

1. ωαυπό 4' 21εταρη.

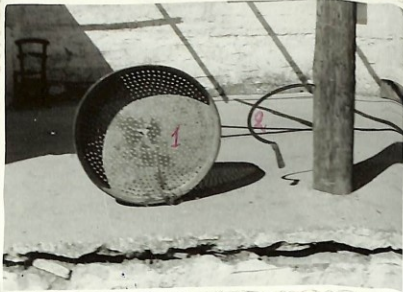

4 Γυμνασία

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

4. 21εταρη
2. χείρ.

1. δερκόνι,
2. δρεαδνι.

Θεριστική μηχανή

ή μεταφορέα.

Η αδομάνη (επίσημο βγος)

1. μαρμαίμη (δία τὰ ἔλεγα)
2. νουζίτσα (δύο βέρτα + τριχιά)

Τὸ μαρμαίμη εἰς τὰ ἐν ἀγορᾷ
βέρτων εἶναι ἐπιτεροκαίλων μετὰ
εἰς καὶ ἄλλο τερν νουζίτσα βρα
νὴ κασιχίμων τὰ ἀδομα.

Τὸ πρῶτον τρακτέρ
πρὸ ὀδοντωτοῦ τροχῶν
LANZ.

1. Ξυλόβγαρο,
2. καρπαδοί,
3. Σίχαλο ή άσοδύαυ,
4. δικάνα.

Η παραδίεσα →

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σε είδωλο.

4 βιδούρα. -

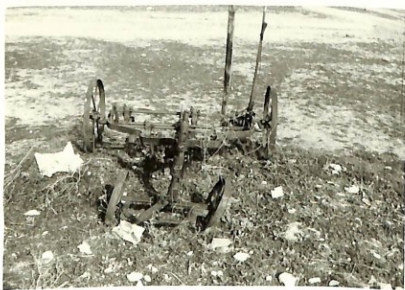

1. Ήλιος Γαργάριος
βιη σόουα.

2. Ζηκερνος Αι-
ωαθρακοδισαοηαυ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Παλινορ.

Ποσειδών.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Σελίς 1, ερώτ. 1: Τό ένα τμήμα έπερνον, ενώ τό άλλον έμενε προς άνάπαυειν καί έχρησιμοποιοείτο ως λιβάδι. Κατ' έτος οι ντάγκες ένυλλάσσοντο.

Σελίς 1 ερώτ. 2: ουτήμονας, "Ευτοτε ηγοράσθησαν υπό των κα- τοίκων (ιδιούτητα). Υπήρχον δύο Έλληνες γαιοκτήμονες.

Σελίς 1 ερώτ. 3: τέυνων, διένειμεν δέ ταύτην έξ ίσου εις τά άρρενα τέυνα, μετά τον θάνατόν του.

Σελίς 2 ερώτ. 4: όρισμένον χρονιόν διάστημα μέχρι πέρας της έργασίας (θέρημα - άλίγικμα - άμπέλια), ποι άμοίβονταν μέ ημερομισθιον, ενήδησ 3-5 δρχ. β) Οι κηνιάτες, πολλοί ιδιούτητα

προσελήκθανον έργάται διά έρισμένους κηνιάς καί ημοίβοντο μη- γισίως. (έξ' ου καί κηνιάτες) η ιδιούτητα μέ πολλά κτήματα καί άγροκτητή αίμαχένια έχρησιμοποιοούν έργάται δι' έτος καί κη- λυμένους παραγισίως. Ούτοι ημοίβοντο εις είδος, 60 στα- μπόλια είτου έτησίως. Οι έργάται, δια τό θέρημα ενήδησ, ήσαν ως επί τό πλείστον ξένος τουρκόφωνοι έν Ν. Κοζάνης κ.ά. ονομαζόμενοι γιοσυλιούδες.

Σελίς 3 ερώτ. ε' μηχανή ως καί η Ελαιοπνευτική τό έτος 1912-13

Σελίς 6 ερώτ. 8α έχρησιμοποιοούντο 2 βόδια, ενώ δια τό ειδηρούν άροτρον 2 βόδια η 2 άλογα.

Σελίς 6 ερώτ. 11: εις τό ξύλινον άροτρον έχρησιμοποι- ούντο 2 πάσσαλοι προειρημοσμένοι στο σταβάρι του άρότρου. Νούτω έδένετο εις μέσον του ξυλου δι' ενός κονδρου έμάντος δερματινού, ο όποιος έλήγετο λουρί.

Σελίς 7 ερώτ. β) 1* κραχήλου των δύο ζώων, ούτως ώστε οι δύο ζώες νά πλαιωώνουν τον κραχήλον καί νατόπιν έδένοντο μέ τούς ζυγίους, οι όποιοι ήσαν από εχοινί. Πίσω από τά βόδια έβαζαν τό άροτρον, ώστε τό σταβάρι νά φθάνη στο

μέσον του ζυγού. Έκεί εδένετο σταθερά με έναν κορφο
ίμεντα, τό λουρί (από δέρμα βοδιού ή παμήλας). Το ζυγάρι
ήτο έτοιμο για άρωμα..

Σελίς 7 ερώτ. 2: διαφορά ότι εδώ ζευγνύσεται μία αλυσίδα
από τον γάτρο της τσιβέτας του σιδηρού άροτρου και πατέ-
λην εις την δηλιάν του ζυγού (βελ. 6 ερώτ. 14). Το άροτρον ήτο
εταθερά προσδεδεμένον εις τον ζυγόν και τα βόδια έτοιμα
διά να τό εύρουν. Έίς περιεσότερει δρωτ φορέδ, τό σιδηρούν
άροτρον έβουρον δύο άλογα. Έδώ διέφερον παλι τό ζεύξιμον.

Κατ' αρχάς έπρεπε, ζευγνύσθαι για τό χωράφι, να κοποδε-
τήθουν επί των ζώων τά χάμουρα (όρα φωτ. Ν° 5).

Επί της κεφαλής του ζώου έβαζαν την μεγαλαριά ή τό
μωσαρίκι (φωτ. Ν° 6). Στην κεφαλαριά ή οποία έφερε δύο παρω-
διδες (ματόφυλλα), εδένετο το ματρίτσι με τό όποιο έβουραν τό

ζώο. Επί τον κνήκον του ζώου ετοποδετίζον τή λαιμαριά
(όρα φωτ. Ν° 7 x 8). Αυτή ήτο ραβδακνωσκή ή δερμάτινη και
γυμνή με καλαμιά βρίζα. Είς τό μέσα μέρος έφεραν
μια δία να μην πλημύνη τό ζώον. Από τό έξω μέρος ήσαν
2 οιδερένια στεφάνια (ωουδιή), τά όποια έφερον 2 κρέκους τά αγρο-
μενα αυτιά, απ' όπου επάνοντο τά 2 πόλια (όρα φωτ. Ν° 8)

Τοποθετούμένη ή λαιμαριά προσδέεται με τό παβράκι (φωτ. Ν° 8)

Είς την ράχην του ζώου τοποθετείται τό προσκεφαλάκι (όρα φωτ.
Ν° 9) γυμνό με μαζιά τρέπον. Αυτό εχρησίμευεν διά να
μη πλημύνεται τό ζώον. Επάνω από τό προσκεφαλάκι ετο-
ποθετείτο τό εαμαράκι (όρα φωτ. Ν° 8 x Ν° 10) κατασκευα-
σμένο από δέρμα. Αυτό έφερον εις επάνω μέρος 2 κρέκους
απ' όπου διέρχονταν τά γυμνήνια, και εδένετο με δερμάτινη
ζώνη ^(υπερ) εις ποιλιά του ζώου για να μη γέρνη εις τά πλευρά.

Τά δύο άκρα του σαμαρασιού ευνδύοντο ενιατέρωθεν από
τά αυτιά της λαιμαριάς με τά πόλια (φωτ. Ν° 5) Κατ' αυτόν

τόν τρόπο δέν μπορούσε νά τραβηχθῆ πρὸς τὰ ὀπίσω. Ἐν συνε-
 χείᾳ ἔβαλαν τὴν πισινέλλα (ὄρα φωτ. Ν° 10) ἢ ὁποία βασίζουσε
 τὸ κάρρο εἰς τὸν κατῳρο δὴ νά μὴ πέσῃ εἰς τὰ πόδια τοῦ
 ζῴου. Ἀπὸ τὴν μεγαλαριά ζειμνοῦσαν τὰ μυρμίνια (ὄρα φωτ.
 Ν° 5), τὰ ὁποία περνῶντας ἀπὸ τοῖς 2 μικροῖς κατέβηον εἰς
 χεῖρα τοῦ ἀρότρου. Μ' αὐτὰ ὀδηγοῦσε τὰ ζῴα. Ἐἰς περισσότερες
 φορές τὸ ἀρότρον προσεδένετο μὲ τοὺς γάλαγγες εἰς χωράφι.

Ἄφου ὁ γεωργὸς ἔβαλε εἰς πισινέλλες, ἔβαλε τοῖς γά-
 λαγγες (ὄρα φωτ. Ν° 11). Ἐπῆρχον 2 γάλαγγες μικροὶ καὶ ἓνας
 μεγάλος. Ὁ μέγας ἐκινδύνετο ἀπὸ τὸν γαντζόν τοῦ ἀρότρου
 μὲ μίαν ἀγκυρά, πού ἦται εἰς τὸ μέσον, ἀπὸ δὲ τὰ δύο ἄκρα
 ἐκινδύνετο μὲ ἀγκυρὰς οἱ δύο μικροὶ γάλαγγες. Ἐὰν αὐτὰ τῶν
 δύο μικρῶν γαλαγγῶν ἔφερον ἐκινδύνετο ἀπ' ὅπου ἐδέονταν
 ἀγκυρῶντες, τὰ γεφόμενα τραβηχτά. Ἐὰν τραβηχτὰ μὲ τὴν ἐκ-
 ἄκρου ἐδέονταν εἰς τὸ αἰματὶ. Ἐὰν αἰματὶ ἔξω μὲ τὸ αἰματὶ
 ἢ ὁποία ἀπὸ τὴν νά μεγαλύνῃ ἢ τὰ μικραῖναι τὰ τραβηχτά,
 διὰ νά γίνουν ἴσα. Ἀπὸ τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ αἰματὶ ἐδέ-
 νετο τὸ κῶλι. Κραζῶντας εἰς χεῖρα ὁ γεωργὸς τίς χειρο-
 λάβει καὶ τὰ μυρμίνια ἦταν ἔτοιμος διὰ τὸ ἔργον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 7 ἐρώτ. 3: δερμάτινα ἢ ἀπὸ ὄχιονι καὶ ζειμνοῦσαν ἀπὸ
 τὴν μεγαλαριά, περνῶντας ἀπὸ τὰ δακτύλια τοῦ σαμαραμισοῦ
 καὶ κατέβηον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ γεωργοῦ. Καθὶ μιν
 περνῶντας ἀπὸ τὸ δακτύλιον ἐκινδύνετο εἰς δύο ὄχιονιά. Ἐὶς ἓνα ὄχιονι
 ἐδέοντο εἰς τὸ δεξιὸν ἄκρον τῆς μεγαλαρίας τοῦ ἐνὸς ἄροτρου τὸ
 δὲ ἄλλο εἰς τὸ ἀριστερὸν τῆς μεγαλαρίας τοῦ ἄλλου ἄροτρου.

Ἐὶς ἕνα ἐδέοντο καὶ μὲ τὸ ἄλλο μιν. Ἀπὸ μεγαλαριά
 εἰς μεγαλαριά ἐδέοντο ἓνα ὄχιονι καὶ ἓνα ζῴον μὲ τὸ ἄλλο.

Ἐἰς τὰ βόδια ἔβηον μόνον ἓνα ἡνίον ἢ σχημεριά,
 ἢ ὄχιονι ἐδέοντο εἰς τὰ κέρατα τοῦ ἀριστεροῦ βοδίου
 τὸ ὄχιονι ἐβάδιζεν ἔξω τῆς αἰματὶ. Ἐὶς δεξιὸν ἐβά-

διδόν μεσα εις την αυλαμιαν. Όταν ο γεωργός τραβούσε
το ηνιόν δια τα ζυγία των βόδια, ευχερότως κινείτο
επί δεξιόν βόδι με την σ' ενέντρα και τα ζυγα έφύριζαν
δωδ άριστερά παλι στην ίδια αυλαμιά.

Σελίς 8 έρώτ. 4: γραμμών, ενώ με τα βόδια άροτρον και
τα τραπέζι (θήμερον), γίνεται το έργον περιφερειαώς. (εξ. 8 έρωτ.)

Σελίς 9 έρώτ. 11: ο γεωργός. εις τα υπόλοιπα έγινοντο δύο
έργοντα το άνοιγμα και το σταύρωμα. Άλλους έργοντα
σαν μόνο μια φορά το φιδινόπωρον, την χεινοπωρία, γόργον
έλλείψας χρόνον.

Σελίς 9 έρώτ. 3: Έτος και το επόμενον το έπεσαν με δημοκρασίαν
προς κοινά έκωρίσθη οι άροτροι εις 2 περιοχάς ντάμιες. Η μία
έφερε προς άγρανάπαυσιν και η άλλη έπτεερέτο. Η ντάμια της
άγρανάπαύσεως καθόριζον με άροτρον μαχίριες (γαυιά, κονόμη, βίλο)

Σελίς 9 έρώτ. 4: διότι τα είδη ακαθάρσεως και τα άροτρο
άροτρον (θήμερον) και άνοίξοντα τα φιδινάριμα με καλλιέργη-
σην, είντα δέ η επορά. Καλλιέργη έγινονταν ερία (έρωτ. 11)

Σελίς 9 έρώτ. 5 θ: το πυρόμενο κομμάτι. Το δε καμτσίκι εις
το έν άκρον έφερεν μεταλλική τριγωνική πλάμα την ζυγο-
δούλαν.

Σελίς 10 έρώτ. 2: η οποία ητο κατασκευασμένη από πλεγμέ-
νης ράβδου. Σήμερον το εβαρτισμα γίνεται ευχερότως
με την εποράν. Όποσον της επαρτικής μηχανής προε-
δένεται βαριά εδρα ράβδου και έρεται μαζί με την
μηχανήν εβαρτίσθη το καράσι. (φωτ. Ν. 22).

Σελίς 11 έρώτ. 7: το έσπρια έγινοντο φραστερά. Σήμερον δέν
καλλιεργούνται έσπρια. Τα ριβόδια έδωδόντο επί πεταχτά, ενώ
τα πουνιά κατά γραμμιάς. Έξ της οίμογενείας ένα άτομον
απολογουόσε τών φυλάτων με το άροτρον και έριχνε εις
την αυλαμιαν επόρον κατά διαστήματα περίπου 320 μ.

ἐπιέρετο μία αὐλακιά καὶ ἡ ἄλλη δὲν ἐπέφερο (ἐναλλάξ)
εἰς τὰ ρεβίδια ἐγένετο βοτάνισμα διὰ τῶν κυριῶν κατὰ τὸν μῆνα
Μαΐου. Ἡ ἐπαρὰ ἐγένετο τὸν Μάρτιον. Τὰ κομμάτια ἐπέφεροντο καὶ
Φθινόπωρο καὶ ἐγένετο ἕνα σκαλισμα μὲ τσίπες κατὰ τὸν
μῆνα Φεβρουάριον.

Σελίς 11 ἐρώτ. 8 ἀγραναδαίσεως. Ἐναλλισθησαν ῥόβη καὶ ἕκον.

Σελίς 12 ἐρώτ. 2: διὰ τὴν τροφήν τῶν ψύων ὡς καὶ τὰ γυκαυδῆ
ἐδρίοντο μὲ τὴν πυοσία (2x 12 ἡ). Τὰ κτηνοτροφικά σήμειον
δρίονται μὲ χορτοποικτικὴν μηχανήν.

Σελίς 13 ἐρώτ. 3: τὸ ἔδαφος. Ἀπορροδοῦσαν οἱ μπαλατρήδες.

Ἐνας μπαλατρήτης ἀπορροδοῦσε 2 κομμάτια καὶ μάζουε εἰς
χρεῖς, εἰς ὁποῖες ἔδενε δερμάτια μὲ τὴν βοήθειαν ἑνὸς ξύλου
40 ἐν. περίπου, τοῦ υλιτσανίου, τὸ δερματιῶν, μὲ τὸ ὁποῖον
ἔδενε εἰς χρεῖς, ἐγένετο μὲ ἄρρηκτον ἐτάχυν τῶν δερματομακρῶν.

Ἐγένετο τὰ δερμάτια ἑπιματρήτης καὶ ἔδενε εἰς τὸ πῦρον
καὶ τὰ τὸν ἐκείνην ὁ ἀπορροδοῦν καὶ ἔδενε κατὰ τὸν ἄλλον δία
τὰ μὴ λιμνάζον τὰ ὕδατα. Ἐκείνην ἔδενε 30-40 δερμάτια μα-
τὴ καὶ ἔφτειανε καὶ λεγόμενα τσιρβία.

Σελίς 14 ἐρώτ. 1: ἤρχοντο Μαιεδόνες (Κοζάνη) οἱ λεγόμενοι
μυροδοῖ (Πορμύρινοι ἢ ἑλληνες).

Σελίς 14 ἐρώτ. 2: ἐδρίον 2 ὄρρους περίπου 200 μ. ἔξε-
αουράζοντο ἀπὸ τοῦ 15' ὅτε καὶ τοὺς προσεφέρετο ἕνα
σοτό (ταίπουρο) καὶ ἐροχοῦσαν τὰ λιλάκια. Ἡ ἀνάπαυσις
αὕτη ἐγένετο κουτσοῦμα. Μετὰ 2 ὄρρους ἐγένετο τὸ δῶ-
τερο κουτσοῦμα διαρκείας 30' λεπτῶν περίπου καὶ ἔφωσαν
τὸ γρόμα (πρόχειμα). Ἀπορροδοῦσε εἰς τὸ κουτσοῦμα διὰ μικρὰν
ἀνάπαυσιν καὶ εἰς τὸ ταίπαρον ἐμυμάτιζον γιὰ μεσημέρι.
Μετὰ ἀνάπαυσιν 1 ὥρας περίπου ἐκείνην τῶν δριεμένων
καὶ ἀπὸ 2 ὄρρους ἔκαναν κουτσοῦμα. Ἐπὶ δῶτερο κου-
τσοῦμα μετὰ τὸ μεσημέρι ἔπεναν τὸ κοραιοσία (ἀπο-

γευματικό φαγητό). Το πολυακό και ρόμα έφωτον συνήδωτο
 για φαγητό, συνήδωτο ευρή και έλιές. Το μεσημέρι το κέρ
 και άδουρευσιών φαγητόν ήτο η σπορδαρη, δηλαδή ζυμα
 ύδατος με λυωμένο (στομυρισμένο) σπόρδο, αλάτι, γαμή (γρή
 γάδι και ζύδι. Η σπορδαρη παρεσκευάζετο εις ζύλιον και
 αργότερον μεταμεινέον δοχείον το λεγόμενον επιτέλλα
 από τον πρωτεργάτη. (αρχικεράτη). Ο υσος ήτο αρχηγός του
 μεδουλονιού και συμφωνούσε για όλο το μεδουλονί με
 τον ιδιοκτήτη (άρεντιού) ήτο ο ισχυρότερος εις τον διερισμόν
 και έφερεν όλην την εδύνην, έναντι του άρεντιού, διότι
 το μεδουλονί. Ο δεύτερος μετά τον πρωτεργάτην έλεγετο
μεχαρισίς.

Σελίς 14 ερώτ. 3: έφερον τριηκόσιαι, όπου περνούσαν τά
 τρία δάκτυλα (μέσος, παράσιος και μικρός) εμετρούδεν κατέ
ησαν και απαφαιμάθη ραβίον και να ελληρέθη και επακμή
 και να προφυλλάσσεται από τον πορσεμα και τα αρμάδια.
 Έσθλως κατά την ένταξιν της αρμασίας πολλοί περσεβάθ
 γοιτο εις την μέσην τους ώμους με μάλλινον ύφασμα το
ζουναρι διά να μη αισθανόνται κώπωιν. Έίς ώρες της
 αναπαύσεως ζυάδοντο κώτω από δένδρα (ζυορτέεις). Έάν
 δέν υπήρχον έβαζον 2 δικάτια επάνω στο δίκυρο και έτσι
 είχαν ύσιμο. Τοζτο έλεγετο νεραμαλά.

Σελίς 15 ερώτ. 4: την δευτεραν ή την πέμπτην, ουδέποτε τρί
 τη ή παρασκευή. Συνήδωτο το δεύτερο δευαήμερο του μηνός
 Ιουνίου αρχίζαν το θέρμα.

Σελίς 15 ερώτ. 5: Του Ντούλα μάνα θλίβεται του Ντούλα
 μάνα γκαίε. Σήμερα Ντούλα πασχαλιά σήμερα πανηγύρι
 σήμερα Ντούλα με άλλήζον μόνες τα παιδιά κι οι παιδε
 ρες εις νύρες και εδ Ντούλα με εστην φυλακή. Να δώση
 Θεός και Παναγή να βρη Ντούλας από τη φυλακή.....

Σελίς 15 έρώτ. 6 : έτελείωνε. Στο τέλος πετούσαν τὰ πελέκια γυλά γυνάφοντας και του πόν (ου). γέυ του διεριμεμένου αιώτου γεμαχίου πατεμευιάφον με τὰ καλλίτερα στάχυα έναν σταυρόν, τον οποίον παρέδιδον εις τον ιδιοκτήτην ειχόμενοι της έπομένην έσοδειαν μεγαλύτεραν. Τον σταυρόν αυτόν ο ιδιοκτήτης έτοιμοδετούσεν αργότερον εις την δημοσιάν του άγριου.

Σελίς 16 έρώτ. 3 : η ευήδως παραλληλεπίπεδα με τους στάχυς ώρος το πατηγοριών μέρος. Έτοιμοδετούντο 30-40 δεμάτια έργαζήγια η 50-60 της μηχανής.

Σελίς 17 έρώτ. 1 : έίπεραν επί πεταχτά και το έβωβρηζον. Η βωβρά έγένετο τον φεβρουάριον, ενώ τέλος Μαιίου, ότι άφίκαση, έδριφίετο με κουβιά. Η άφίκαση έπεί 8 ημέρες παρόδιον έμφάφντο εις χειρσίν άφίκαση εις χουβούνες μόνον επί άφίκαση άφίκαση δια να μη άφίκαση ο παρόδιος η το έβωβρηζον. Η άφίκαση του εις τον άφίκαση (εξαφίκαση) άφίκαση με μονοπαρρο εις νταχίτες εις όποιες έφίκαση βωβία και αργότερον με παρρο εντάφροχο ευρόμενο με άφίκαση. Η άφίκαση άφίκαση με κουβιάς και δένεται εις μωδάφίκαση με μηχανή.

Σελίς 18 έρώτ. 1 : εις άφίκαση και έφίκαση δημοσιά.

Σελίς 18 έρώτ. 2 : των σταχυών προς το έβωβρηζόν της δημοσιάς. Προς το έβωβρηζόν ησαν τὰ έτελέχη των δεματιών. Η παρροή της δημοσιάς ειχεν εχημα άφίκαση δια να έφίκαση το ύδωρ της βροχής να έφίκαση εις το κέντρον της δημοσιάς. Η δημοσιά πατεμευιάφντο άφίκαση εις την βορειάν άφίκαση του άγριου.

Σελίς 18 έρώτ. 4 : έτοιμοδεσίαν δια να έχη άνεμον προς άφίκαση. Έξ άφίκαση και δια άφίκαση άφίκαση άφίκαση άφίκαση.

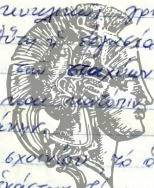
Σελίς 19 έρώτ. 7 : πατεμευιάφντο εις μέρος έπίπεδον και με άφίκαση η τσάπες άφίκαση τὰ χόρτα και τὰ άφίκαση.

Όσοι το βουτύριον με χορταρέναι ενοσπεί
μαζιάς.

Σελίς 19 ερώτ. 9: σεται από ρωγμάς τήν φρασίαν
της ενάρξεως του ερωτικου εναντιόστο το άχυρον
τα τυχόν θύλαα χόρτα που εφύτρωναν. Τίς ρωγμές
μέ νερό, άχυρο και κώμα.

Σελίς 19 ερώτ. 10: μεγαζιά των σταχυών προς το νέτρον
ενοσπείται εν ερωρα δεματιών και ναόσει ενοσπεί
τα δεματικά δια να άρχισα το ερωτικον.

Σελίς 20 ερώτ. 11 α): και συμπρατούμενα υπό τον γωργόν
δι ενός εχοινίου. Εδένοντο δ ή και περισσώτερα
κα όποια περιεφεροτο νυγμωτα γρήγορα υπό τας προ-
τροπιάς του γωργου. Αυτά η ερωρα ερέτο τριατρικιά.
Εγίνοντο δύο γυρίσματα των σταχυών με το σούρι δια
να κοπών τα σταχυα και ναόσει ενοσπείται
με την άδουμάνη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 20 ερώτ. 11 β): δια εχοινίου το όποιον εχοιμάτιζεν δη-
λιές περίξ του θαιμου έκαστον ψών και το εν άχυρον κρα-
τούσεν ο γωργός ιστάμενος εις το νέτρον του ερωτικου.
Το ψών που εφύτρειτο εις το έξω μέρος ήτο το γρηγο-
ρώτερον. Κατά διαστήματα τα ψωα άλλαζον να-
κώδυνον. Όταν υπήρχε σούλος, τα μέσα ψών εδένετο με
μέα τριχιά υπό τον σούλον και γυρίφοιτα τα ψωα η
τριχιά περιτυλίετο στο σούλο. Μόλις τελεινε η τριχιά,
άλλαζαν μακώδυνον στα ψωα. Το τελευταίον ήρχετο πρώ-
τόν. Κατόπιν εδένον την τριχιάν του σούλου στο κα-
πίστερ του ψών κούζου και κευπώντας τα εφύτρων
και το εχοινί εφύτρειτο κώμα. Αυτό επανελαμβάνετο
στος άλλες φορές.

Σελίς 21 ερώτ. 11 γ): αρμοζόμεναν μεταξύ των. Αυτό εις
•/•.

τήν κάτω εδαφάνειαν ἦτο ἀπριμενῆ δια ἀποκρίδων ἐκρη-
 ροῦ λίθου ἢ κωδερῶν μεταλλίων ἐλασμάτων, ἐξήρατο
 δέ ἐν τοῦ φυοῦ τῶν ἐξευκρένων φῶν (βωῶν) ἢ ἐν τῆς
 γάλλουρας τῶν ἀλόγων διά μιᾶς ἀγρίας καί οὕτω ευρο-
 μένη κυνηκῶς ἐντός του ἀγωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων καί
 ἤδη παλαιωμένων σταχλῶν, ἐτριβεν αὐτά καί ὁ καρπὸς
 διεχωρίσθη. Ἐπ' αὐτῆς ἔστατο ὁ γεωργὸς ὀδηγῶν τὰ φῶα.
 ἦθως καί εἰς τὸν τοιαυτὸν, ἔτσι καὶ ἔδω, κατὰ διαστή-
 ματα ἐγένοντο γυρίματα τῶν σταχλῶν (4-5 γυρίματα)
 μέχρι τελείας ἀπορροίσεως του καρποῦ. τὴν ἀδουκίαν
 ἐπερομειδύοντο ἐν τοῦ ἐμπορίου, ἢ κρήναι δέ αὐτῆς ἐγι-
 νετο δι' ὄρα τὰ δημητριακά καί ὄσπρια.

Εἰς τὸ ἀγωνίσμα ἐρημικοῦ μόνον 2 ἀδουκίαι, αἱ ὁποῖαι
 περιεφέροντο ἀνείδτως, διὰ τὴν γινώσκουσα ἀπορροίσεως του
 καρποῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 22 ἑρώτ. 14: ἡ γ' κλίμα ἐπὶ τῶν σταχλῶν ἐν
 ἄκρον αὐτῆς στρωμένον πᾶσι διὰ τὸ κέντριμα, μήκους
 2,50 μ. ἀρίπου, διὰ δέ τὰ ἄλλα τὸ καρπύσι ζυγὴν πλάτους
 μήκους 1 μ. ἀρίπου (ὄρα γὰρ N: 24). Εἰς τὸ ἐν ἄκρον αὐ-
 τῆς ἀροιδέετο λεπτὸς δερμάτινος ἑρᾶς ἢ βελόνιον μήκους
 1,50 μ. ἀρίπου διὰ τὸ κέντριμα, ἢ νουτίσσα.

Σελίς 23 ἑρώτ. 15: βελῶμα ἡμερησίως, ἐν τοῦ ὁδοῦ του
 ζυγῆτος καρπῶν βάρους 1000 μζών τερσίον (δίτου), ἢ 30-35
 βεταμοδρία.

Σελίς 23 ἑρώτ. 17: τὴν ἑδοκίαν του ἀγωνισμοῦ καί ἐμαζοῦντο
καρατζήδες. οἱ καρατζήδες ἀνεμαζοῦντο μόνον τὸν τοιαυ-
 τὸν καί οὐκ ἐν τῶ ἀγωνίσμα με ἀδουκίαν, διότι δέν εἶχον.
 ἤφαιθοντο δέ εἰς κρήνη ἢ καί εἰς εἶδος.

Σελίς 23 ἑρώτ. 18: ἐγένετο μόνον με ἀγωνιστικὸν ἐργασίον
 Κόστανον ἐρημικοῦ μόνον οἱ γίγοι ἀντήμονες, οἱ ὁποῖοι
 -//.

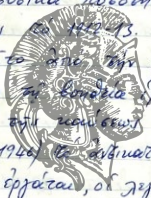
ευωδάνιζον τους σταχus τους οποίους ευέγγεγον από τους περιεκμένους άγρους των ιδιοκτησιών και οι άδοσις ευχόν ευμορφίζοντο εις τον περιεκμένον άγρον. Οι αυτημονες αυτοι ευαγουντο αερεινσίδει. Σταχus ευέγγεγον και άγροι χωρ- γοί, οι άδοσις δέν είχαν ζωας βουδ ή άρδου δια την απο- ρειν και άρμυριμόν των άγρων και ένουίαζον αυτους εις άγρους ζωγάδει. -

Σελίς 23 έρώτ. 19: μήκους 1,50 μ. αερίπου και εκήματος παρμυζωτου, άκους εις τό έν άκρον 7-8 εκ. και εις τό έτερον 5 εκ. ιερέγγο δέ υόωανος.

Σελίς 24 έρώτ. 20: και ή χρήσις του έγινετο δι' όρα κα δημητριακά εις μικράν φυσιμα ποσότητα.

Σελίς 25 έρώτ. 23: χρήσις κα 1924-13. έν έπρομηθεύδη πρό- βωδων ιδιωσιμόν. Απεργεύτο άρα την πατόζαν, ή άδοσις άναγέτο με άκρομαύζαν κα καυδία βροχία κα ασημεν ζαινο έργαστηριουσιν δια την καύσιον άχυρων και παρβούτων αρχόερον. Αργότερον (κα 1940) κα άσπιματίστου κα τραυτέρ. (όρα φωτ. Ν: 22). Ειδιμοί έργάται, οι γερόμενοι ταιίσται, έρ- ριχνον τα δερμάτια εαν τέρμηνα και άρμυρίζοντο οι σταχus.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τα δερμάτια ευηθως ήσαν ευμυνηταρμενα και τωυδοστει- μένα εις δημωνίες. Τα μετεέγερον οι δερματάδει με τα παρρα. Πολλές φορές έρχησιάζον την πατόζα και τα έρριπτον εις αυτης, απ' όπου κα παρρα άμβανον οι ταιίσται και με ένα υόπητην ένουον κα δερματιού και τα έρριχναν την βίβα τέρμηνα. Ο παρρός παδαρός πρέον έμαρβέτο εις τό έμυρ- όδιον μέρος της μηχανής (βίβα) με τσουβαζια. Όπισθεν της παυτόζους έβρανε τό άχυρο, τό οποιον παρρα άμβανον έργάται με μία δικουζα (όρα φωτ. Ν: 23). και τό άπαυδοσιν και ευειθεν κα παρρα άμβανον εβαρνε ευρόμενες με ζυδα. ήτοι κα άχυρα έκτιβόζοντο εις λαμνιά με την βοήθειαν

της σφάρνας και εργατων. Αργότερον η ποιότητα εφερεν εις το δωδέκον κερως γουζαρον και ετσι το άχυρο εμα-
 ζυνετο μόνο του εις δωρόν. Το προσωπιών του συνηρο-
 τήματος άποστερουσεν ο μηχανικός, ο δερμαστής, ο λαδάς,
 8 δερματίδες, 2 ταιέται, 1 κόπτης, 1 βιγλαδρος, 1 άνεμι-
 διάρης και τέχος 1 σβαρνιάρης. Οι 2 τελευταίοι καταρτήθηκαν
 όταν οι μηχανίς έτελειοποιήθηκαν με γουζαρο. -

Σελίς 26 ερώτ. 1: πλάτους 3 μ. Ο δωρός ούτος ελέγχο
λαμνί και πρίν άρχίσει το λικνισμα δέν διαρρφωνον επ' αιώτω
 εργασιών τι.

Σελίς 26 ερώτ. 2: καρπός με ελίγον άχυρον επανομοιοποιήσεν
 δεύτερον λικνισμα με ζυλόφταρο (όρα φωτ. Ν° 23).

Σελίς 26 ερώτ. 4: αυτή εγένετο μετά την διάρκειαν του λικνί-
 σματος από γυνάικα και ελίγον λάρισμα. Ιλιεκά το χά-

ΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 ο καρπός, ένας κομμάτις εωράν ο περιμετρικός
 έρχα.

Σελίς 26 ερώτ. 5: εγένετο καρπός δια τον ειτον και ελίγον
κωβισαρία. Τα ζώα εβρίοντο εις την αδουμάνην όπως και
 εις το πρώτο δελνισμα.

Σελίς 27 ερώτ. 6: ενός του δερμονιστ, το όποιον εφερεν όπας
 και ητο κατ' αρχάς δερματινο. Το δερμόνι εστηρίχτε εις το
 καρποσίδι, το όποιον ητο στερωμένο εις το έδαφος με τα
 δικαχία προς τα άνω. Εις τα δικαχία του καρποσολογού εστη-
 ρίχτε το δερμόνι, ενώ από το άλλο μέρος εβουνοσε
 αυτό ο λικνιστής, με ετσι ο καρπός περνούσε από τις
 όπες καθαρός. Διά καλύτερο καθαρίσμα κρημιμοποιείται το
κόβκινο (όρα φωτ. Ν° 25), το όποιον εφερεν μικρότερες όπες.

Σελίς 28 ερώτ. 1: χρόνια. Ο δερματιστής (καβζιέις) ηρχετο
 εις το άρλνι και εμετρούσεν τον καρπόν (εις το δελνι) με το
 σταμπόλι (1 σταμπόλι = 2 βιδουρι, ητοι 22 ουν). Εφ' όσον δέν ετε-

Γράψει ο καθένας το δειγμάκιμα πριν της δόσεως του ηλίου
εξγράψην τον καρπόν με σφραγίδα και διαρέμει ες το
αίθριον διά να μετρηθῆ τὴν επομένην. Ἡ συνήθεια αὐτὴ γαί-
νεται νὰ εἶναι κατάλοιπον τῆς τυρμικρατίας.

Σελίς 29 ἔρωτ. 2. Μέτρα τῶν καρπῶν ἦσαν ἡ βιδούρα (ἰδίον)
καὶ τὸ καριτράνι ($5\frac{1}{2}$ δι) καὶ τὸ χέμισμα τῆς βιδούρας ἐρη-
μιμοποιεῖτο καὶ ἡ υῶτρα υῶτρα

Σελίς 29 ἔρωτ. 4: μετὰ τὸ πόρο, τὸ ὁποῖον ἐπροσγλαίβοντο
γύρωθεν μετὰ εἶταν βετηριζομένην εἰς πασσάλους ἐπὶ
τοῦ πόρου, τοὺς χάλπους. Τὸ οὕτω σκληροποιούμενον
πόρο ἐλέγτο τσιτάνι ἢ καταμπίσι.

Σελίς 30 ἔρωτ. 5: τὰ μακρύτερα βιάχνα, τὰ ὁποῖα ἐπαίψαν
ἐπὶ δύο ἄκρα καὶ ἐλάμβανον τὸ μεσοαῖο σπῆμα τοῦ
βιάχνου. Τὸν πόρο αὐτὸν ἐπαίψαν ἐξ ἰδιοῦτερο χωράκι
καὶ τὸ ἐλάμβανον χωρίον, τὸν πόρο αὐτὸν ἐπαίψαν ἐξ ἰδιοῦτερο χωράκι
καὶ τὸ ἐλάμβανον χωρίον, τὸν πόρο αὐτὸν ἐπαίψαν ἐξ ἰδιοῦτερο χωράκι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 31 ἔρωτ. γ 4) ἦπιναν γὰρ κρέσι καὶ ρομὴ ματα-
βρασθή.

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΒΙΟΥ

(Από της προετοιμασίας διά την εποράν των δημοτρια-
κων, μέχρι του άρνησιμου και της αποδημιεύσεως αυτών).

Από του έτους 1870 τα κτήματα της περιοχής έγι-
ναν ιδιόκτητα. Ο άρχηγός της οίμογενείας (πατήρ) διατηρου-
σεν την περσοειάν του, και μετά τον γάμον των τέκνων του,
μέχρι τον θάνατόν του, οτε και διένειμεν ταύτην, έξ ίσου,
εξ κα' άρρενα τέκνα. Ο καθε ιδιοκτήτης έχώριζε τα κτήματα
εις δύο μεγάλα τμήματα, τας νταμκες. Έξ αυτών η μία
επέερετο, ενώ η άλλη προετοιμάζετο διά τό επόμενον καλ-
περγητιμόν έτος η επέερετο μέ ζωοτροφίαν. Οι κάτοικοι ποχο-
λούντο παραλλήλως και ετησικωτοροίαν. Όσοι είχαν πολλά
κτήματα έχρησιμοποιοῦσαν ετήσιον διά ώρισμένον χρονιόν

ΔΙΑΔΟΣΙΑ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΩΤΩΝ

Η προετοιμασία του χωράφιου δια εποράν άρχιζε μέ
τό όργωμα τον μήνα φεβρουαρία. Το όργωμα τούτο έλέγετο
άνοιγμα και έγινετο από του 1900 μέ τό ειδικώτατρον (όρα
φωτ. Ν° 152) Το ειδικώτατρον έγινετο εις 2 άλοχα η 2 βόδια.
Ήτο μονόφτερον και επροσφενδύετο από την Ευρώπην εξ ου
και ευρωπαικόν, άρρότερον δέ ελληνικής κατασκευής.

Αυτήσως άρχιζε ο ιδιοκτήτης του άγρου και ο παραχυσός,
εξ όβου είχε δύο ψυχάρια. Στο χωράφι μετέβαινε το πρωί
μέ τό κάρρο, άφου έπαιρνε μαζί του όλα τά απαραίτητα
διά τό όργωμα. Διά τά όβουον τά 2 ψωα τό κάρρο, έπρεπε
νά φέρον και χάμουρα, εξ όβου ησαν άλοχα (όρα φωτ. Ν° 529)
Τούτα ησαν η κεφαλαριά η μεγαλήνη, η όποία έφερεν δύο
παρωπίδες η μαυόφυλλα και έδένετο τό μαπίστρι. Εξ τον
εράκιχον ετωδοδεύετο η λαιμαριά (φωτ Ν° 458) Αυτή έφερεν

2 κρίνους, τὰ αὐτιά, ἀπ' ὅπου ἐπιάνοντο τὰ 2 κόλια (φ.ν. 8) ἐς τὴν ράχην τοῦ σώματος τοποθετεῖται τὸ προβεγαλάκι (φ.ν. 9) καὶ ἀνωθεν τοῦτου τὸ σαμαράκι (φ.ν. 8, 5, 10), τὸ ὁποῖον ἐκκινεῖται ἐπὶ τὴν λαμαριά μὲ τὰ κόλια. Ἐξ ἄλλου ἐκκινεῖται μὲ δερμάτινη ζώνη (ἴγλα) ἀπὸ τὴν κοιλιά τοῦ σώματος, διὰ τὴν μὴ κινῆται. Ἐξ ἄλλου ἐκκινεῖται τὴν πιεινέλα (φ.ν. 10) διὰ τὴν εὐκράτη τὸ κάρρο ἐπὶν κατ' ἄφορο. Τὸ κάρρο ἀδραγεῖτο, μὲ τὰ 2 χιερνίλια (φ.ν. 5) ὡς τιμόνι, ἐπὶν χωράφι. Τὸ κάρρο ἐφόρτωνε τὸ ἀλέτρι, τὴν β' τσίλα μὲ νερό, τὰ κριδαροτρουβάδια γὰρ τὰ ζῶα, γυμνὰ καὶ τυρὶ μέσα ἐπὶν κρηδοπίναμο. Τὸ χεῖρ τοῦ κρηδοπίναμο καὶ τὴν βίτσα, τὸ καμ' τσίκι (φ.ν. 21)

Ὁταν ἔφτανε ἐπὶν χωράφι ζεπέφτανε τὰ 2 ζῶα ἀπὸ τὸ κάρρο καὶ τὰ ἔφτανε ἀπὸ εὐδύτου ἐπὶ τὸ ἀιδεράλετρον. Τὰ χεῖρα παρέμεναν ἐπὶ τὸν σώμα, ἐπὶν ἀπὸ τὴν πιεινέλα.

Ἐπὶ τὸν ἀκροτάριον ἐπὶν καὶ 2 μαζαγγεῖ μικροὶ καὶ ἕνας μαζαγγεῖ (φ.ν. 11), ὁ μεγαλύτερος ἐκκινεῖται ἀπὸ τὸν γαστρον τοῦ ἀροστρου μὲ μίαν δηχρὴν ποῦ ἦτο ἐπὶν τὸ μέσον, ἐπὶν ἀπὸ τὰ δύο ἄκρα τοῦ ἐκκινεῖτο μὲ δηχρὴν τοῖ δύο μικροὶ μαζαγγεῖ. Τὰ ἄκρα τῶν δύο μικρῶν μαζαγγεῖων ἔφερον ἔμποάς, ἀπὸ ὅπου ἐκκινεῖτο ἀλυσίδες, τὰ ζερόμενα τραβηχτά. Τὰ τραβηχτά ἐκκινεῖτο ἀπὸ τὰ τσιερνίλια καὶ ἔτσι τὸ ἀλέτρι ἦτο ἐτοιμον διὰ ἔργημα. Τὰ χιερνίλια (ἀπὸ δέρμα ἢ βχοινί) ἐκκινεῖτο ἐπὶν χειροτάβια καὶ ἐκκινεῖτο ὡς εἶδος τιμονίου διὰ τὴν ἐπιβάνου τὰ ζῶα ἀριστερά ἢ δεξιά. Κρατῶντας τὸ καμ' τσίκι, ἐπιπαινε τὴν 2 χειροτάβια καὶ κινεῖται τὸ σταυρὸ τοῦ, ἐκκινεῖται τὸ ἔργημα. Τὸ βάθος τῆς ἀλυσίδος κινεῖται μὲ τὸ ἐκκινεῖται 6 ἢ 5 περίπου δάκτυλα. Τὸ χωράφι ἐκκινεῖται ἐπὶν βωποριές (15 βήματα ἐκκινεῖται) καὶ ἀρτῶνεται περιφερειακῶς (ἀκ. 8 ἢ 9 ἔργω). Ἐκκινεῖται μὲ ἀλλαμιά ἐκκινεῖται τὸ ἀροστρου μὲ τὸ τσίκι ἢ ζετροποῦσαν, ἦτοι ἐκκινεῖται ἐπὶν ἕκρον

του καμουτσιου. Κατά την 11^η-12^η μεσημβρινήν σταμα-
 τούσε ή έργαβιά, διά τά ζευρασοδούν ζώα και άνδρωποι
 και τά γάνε. Έπί τούτου έβραζε τίς μεγαλαριές και
 ωρνούσε στό κεφάλι τά κριδαρουκάδια πληρη κριδαριου
 γιά τά γάνε τά 2 ζώα. Κατόπιν έτρωγε και ό ίδιος ζυμο-
 τώρε και έλιές. Έπειτα από μία ώρα κοποδετα πάλι
 τίς μεγαλαριές και συνεχίσε τό όργημα μέχρι 4^η μ.μ.

Ώρα τό άλιότερι με τίς βαλαγγας και τά άλλα εξαφτήμα-
 τα παραμένανν στο χωράφι. Πολλές φορές έπηζανε
 στο χωράφι χωρίς κάρρο, αλλά καθαρά στο χαιδουράκι.

Όταν έβριε βόδια αντί άρχα δεν χρειμοποιοιουσε κα-
 μουρα, παρά μόνο τον ζυμό (φ.ν.4) ές τό μέσον του
 ζυμου έβαζον μίαν θυγιάν από άπυκ έπιάντο μία αργεειδα
 της οποίας τό άλλο άκρον έδέντο στον γάτρο της τοιπέτας
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 ενηρατούσαν τον τράχηλον του βόδιου και δεν τά άφηνε τά
 άδομακρύνωται άλλήλων. Στα άφάρτα του άριστερου αινηδου
 βόδιου έδέντο ένα εχοινί, η εσυμεριά, τό οποιο έφδανε
 μέχρι τίς χειρολάβες και χρεσίμως διά τά στρίβαν τά
 βόδια. Ώρα ό γεωργός κρατούσε στο χέρια την βουκέντρα
 μέ την οποια κενδούσε τά βόδια τά περπαδών, ενώ στο άλλο
 άκρον έφερε τό τοιπέτι, διά τά ζύνη τά χύματα από τό
 ένι. Μετά τό άνοιγμα του κωρασιου (όση τό πρώτο όργημα
 άποχούσαν τά ζώα στο λατάδι 8-10 ήμέρες γιά τά γάνε και
 τά ζευρασοδούν. Κατόπιν άρχίσε κατά τον Απρίλιο με Μάιο
 τό δεύτερο όργημα, σταυρωτό με τό πρώτο. Ώουτο έλθνε
διάβαγμα. Έλθνε κατά τον ίδιο τρόπο με τό πρώτο με
 την διαφορά ότι τώρα ό ζυμοζάτης πήζανε λίαν περι-
 και όργωνε μέχρι την 11^η-12^η μεσημβρινήν, διότι κατόπιν
 έκανε πορό ζέστη. Πολλές φορές ό γεωργός ευσιματό

από το βράδυ στο χωράφι και εμψώνεται τα' χαράματα
(3 ή 4 φορές) για να όρμησει με την όρσοιά. Το διάβωμα
τελείνε στις 25 Μαΐου.

Κατόπιν ο ζωγράφος ήχολετο με το όρος του κειδαριού
και ειταριού και εν συνεχεία του όρμου. Έξελος Αζουόσου
παράδριζε το χωράφι από τα' λάτα και τις ζωοποιές, που
έχαν εν τω μεταξύ συτρώσει. Αρχάς όρμου έρχιζε
το τρίτο όρμημα το σταύρωμα ή χεινοπωριά. Έξελος Όκω-
βρου έτεχνίνε και άρχιζε η όποριά.

Ο όπορας διασημένος από το ήλώνισμα έκρατετο χω-
ριά. Όταν έτεχνίνε το τρίτο όρμημα, οι ζωοποιές ευη-
δως έπερνούσαν τον όπορα από το αόβεινο (φ. Ν° 25) διά
να είναι τεχνίως καθαρός. Κατόπιν τον έβαζαν σ' ένα τα-
γάρι ή πουνάλι και το βαρτάρι σ' ένα βαρτί που είχε
ΔΙΔΑΧΜΗΝ παραφύσσετα έξελος έξελος έξελος
και νατόπιν το άπλώνανε στον ήλιο για να στεγνώση. Έτότε
ο όπορας άπληθύνετο από τα' δικόρονα έτομα και άποδέειες.

Κάθε ήμέρα έτοιμάζαν το ειταρι που έπρόκειτο να όσείραν,
διότι δέν έπρεπε να μείνη βρεγμένο 2 ήμέρες. Το ειταρι
της βωδορίας μεταφέρτετο στο χωράφι με το κάρρο ή τον γάι-
δαρο. Από το πουνάλι έτέμνε 8-9 θιάδες ένα όπορο-
τρονιά, τον όποισον έπερνούσε στον ώμο και περπατώντας
έσπερνε με το δεξί χέρι στα πεταχτά. Η κιάδε χεριά έπι-
νε πλάτος 3 έήματα. Μόλις έστέρνε μία όποριά
άρχιζε το ειπάριμα. Αυτό μέχρι του 1915 έγίνετο με το
ξύλινον άροτρον (εχ. 2 ήρωε). Αυτό έδένετο έξ τω μέσον του
Ίγους, από το σταβάρι με χονδρό πέτσινο λουρί. Μετά
το ειπάριμα του όπορου, το περνού με μία εβάρνα για
να λώση. Η εβάρνα αυτή ήταν συνήδως ξύλινη (φ. Ν° 12)
με μικρά ζύγια πηχημένα. Μετά το 1915 το ξύλινο άλτερι

παταρτζόμκε και ο σπόρος εμβεταίεται με το πολύμνο (φ.Ν. 27528). Τοῦτο εἴερνον με τοὺς γάλακτες 2 ἀλοχα ἢ 2 βόδια.

Ἀπό τὸ ἔτος 1938 ἐνυχοφόρησαν τὰ πρῶτα τραυτέρια με ὀδοντωτοὺς τροχοὺς (φ. Ν. 22) καὶ τὸ 1946 κυριότερα εὐείρων. Τὰ τραυτέρια εἴερνον 2 ἢ 3 ὕλια καὶ ὄρμησαν τὸ χωράφι, ὅπως καὶ ἄμερον δὲ ἐντόμο χρονιὸ διάστημα καὶ δὲ μεγαλύτερον βάθος. Κι' εἰδὼ τὸ χωράφι εἰχωρίστο δὲ ἐπο-
 ρεῖς καὶ ὀρμήνετο περιφερειακῶς. Με τὰ τραυτέρια τὰ χωράφια ὀρμήνονταν 2 φορές, μία τὴν ἀνοιξι καὶ μία τὸν Ὀκτώβριο σταυρωτά. Τὸ φρεσιδοῦσαν με τὸ πολύμνο καὶ τὸ εἴερνον με τὰ χέρια. Κατόπιν τὸ εὐείπαζαν με τὴν ἐδαρκα ἢ τὸ πολύμνο (φ. Ν. 22). Τοῦτο εἴνετο μέχρι τὸ 1952, ὅτε ἐτέθησαν εἰς κτηνοτροφίαν τὰ λιπάσματα.

ΑΓΡΑΔΗΜΙΑ ΔΟΤΗΝΟΝ

Ἐν τῷ 1952 ὀρμήνονταν τὰ χωράφια ὀρμήνετο μετὰ ἐνὰ μόνον ὄρμημα με εἰς τρεῖς φορές τὸν φθινόπωρον τέλος Ὀκτωβρίου γίνεται τὸ φρεσιδοῦσμα με τὸν κατ-
 ζερμητὴ καὶ με τὸν λιπαρματοδιανομέα (φ. Ν. 29) εἰχνον τὸ λιπάσμα. Κατόπιν με τὴν ἐπαρτικὴ μηχανή (φ. Ν. 12) ἐπέρνον τὸν ἔπορο καὶ εὐδὺς ἔμεσως εμβεταίεται με μία βαριά σιδηρὰ ράβδον πὸν ἀρει ἢ ἐπαρτικὴ μηχανή.

Ἐν τὰ κατόπιν τὸν σπόρου γίνεται με εἰδικὴ μηχανεῖς καθαρισμοῦ καὶ ο σπόρος ἀποξημαίνεται με νέα φάρμακα. Τὸν φθινόπωρον εἰχνον παρὶ λιπάσματα, ἐνὼ τὸν ἑλκώστο παντόζον με φάρμακα καὶ διάφορα ζιζάνια πὸν εὐζυρωσαν, διὰ τὰ ζερατοῦν.

Τὰ ἔπορια (κονιά, γομῆς καὶ ρεβύδια) ἐπέρνονται εἰς εἰδικῶ χωράφια, τὸν γέρονται βραστῆρες, διότι δίδον βραστερὰ ὀ-
 ἐπρια. Τὰ ρεβύδια καὶ οἱ γομῆς ἐπέρνονται εἰς περαχτὰ τὴν ἀνοιξι, ἐνὼ τὰ κωνιά τὸ φθινόπωρον κατὰ γραμμῆς. Γίνεται

ένα ευαχρίσμα με τσάπες κατά τόν φεβρουάριο, ενώ στα ρε-
βίδια γίνεται βοτάνισμα διά των χειρών κατά τόν μήνα Ιλλίου.

Οι σμηδέεστερες κηνοτροφέις ήσαν τὰ ρόβη και ὁ βίκος.
Αὐτὰ ἐσπεύροντο τὸν φεβρουάριον ὅπως και τὰ ὄσπρια.

ΘΕΡΙΣΜΟΣ.

Ἀρχὰς Ιουνίου ἀρχίει τὸ θέρημα τῶν δημητριακῶν. Πρῶτοι
ἐθερίσαν οἱ ἰδιουτήται τὰ κριθάρια και κατόπιν τὰ σιτάρια.
Τὰ δημητριακὰ ἐθερίσαντο με τὸν γίλαμα (φ. Ν. 15), τὸς ὁποῖον
ἢ κόγης ἦτο ὀμαγή και ἢ τὸ δρεπάνι (φ. Ν. 16), τὸς ὁποῖον
ἢ κόγης ἦτο ὀδοντωτή. Ἀπὸ τοῦ 1912 ἐμφανίσθη ἡ θρι-
βωτική μηχανή (φ. Ν. 17), ἡ ὁποία θέρει και ἔδνε δερμάτια τοῖς
κοπέντας ετάχους. Οἱ ζωτροφέι ἐνόησαν ἀνῆλως με τὴν κασιέ,
ἐνῶ σήμερον με χορτοκοπτική μηχανήν. Τὰ ὄσπρια ἐξεριζήσαντο
με τὰ χέρια.

ΔΙΑ ΤῶΝ ΘΕΣΕΙΩΝ ΤῶΝ ΕἰΣΑΓῶΝ, ὁ ἰσχυρισμὸς ἀνεκρίθη με
ἐργάτας ἐν Μακεδονίᾳ, οἱ ὅποιοι ἐξήσαντο μυσηλοῦδες. Οὗτοι
ἐσχυριάζοντο ἵνα μπορούμε ἐκ τῶν ἀνδρῶν με ἐπισημασθῆς τὸν
πρωτεργάτην, ὅστις ἦτο ὁ ἰσχυρῶτερος θεριστής, ἐνῶ ὁ δεύτερος
ἐξήγετο κεχασιᾶς. Ἀπὸ τοῖς 12, οἱ 8 ἐθερίσαν και ἐξήσαντο κου-
μάδες, ἐνῶ οἱ 4 ἐπόλοιποι ἔδνον τοῖς κοπέντας ετάχους με
δερμάτια και ἐξήσαντο μαχαλατζήδες. Ἡμύλοντο με ἡμερο-
μισθιον εἰς κρήμα (5-6 δραχμῆς) και δωρεάν φαγητό.

Τὸ θέρημα ἀρχίει πρῶτ-πρῶτ και οἱ κοπέντες ετάχους,
εἰς ὕψος 20-30 ἐκ. ἀνωθεν τοῦ εδάφους, ἐποποδεταῖντο ἐπὶ τοῦ
εδάφους κατὰ δράγματα, τῖς λεγόμενες χειριές. Πίσω ἀπὸ δύο
κοπμάδες ἀνοχουθοῦσεν ἕνας μαχαλατζής, ὁ ὁποῖος μάψνε τῖς
χειριές, 4-5 μαψί, με τὰ μεγαλῆς τῶν ετάχων πρὸς τὴν αὐτήν
κατεύθυνσιν, και τῖς ἔδνε δερμάτι. Γιά δερματικό χρῆσιμο-
ποιοῦσεν μερικὸς ἀπὸ τοῖς κοπέντας ετάχους και με τὴν
βοήθειαν ἑνὸς ζῦλου (40 ἐκ. περίω) τοῦ υψηλοσάνικου. ἔδνε

οσικτά τῶ δερμάτι. Ὁ ἰδιουτήτης ἐμάζονε τὰ δερμάτια εἰς κατηγορικὸν μέρος τοῦ χωραίου διὰ τὰ μὴ λιμνάζον τὰ ὕδατα. Συνεκέντρωνε 30-40 δερμάτια μαζί μ' ἔφτειανε τὰ λεγόμενα τσιρένια. Ὁ δερματῆς (κουμπῆς) κατὰ τὸν θερισμὸν ἔδενε ἐπὶ μέγαν τοῦ ἑνα μάλλινο ὕφασμα, τὸ φουνάρι, διὰ τὰ μὴ ἀποθάνεται κώπωνιν. Ἐξ ἄλλου ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἔφερεν ξύλινον ἀντικείμενον, τὴν παμακρινὰν (φ. ν. 18), ἣτω ἔφερεν πρὸς ὑποδοχὰς, ὅπου περνοῦσαν τὰ κρεῖα δάκτυλα (μέσος, παράμεσος καὶ μικρός). Ἐμπροσθεν κατέστησεν ἐξ καμωσινωτῆν ράβδον διὰ τὰ εὐλληξῆν τοὺς σταχὺς καὶ νὰ προφυλλάσσεται ἀπὸ τὸν κέλευμα καὶ τ' ἀχμοῖθια.

Τὸ δέρισμα ἐγρόνδισον ν' ἀρχίσῃ Δευτέρα ἢ Πέμπτη. Διὰ προσηπτικὸς λόγους ἀπέφευγον τὴν Πέμπτην καὶ Παρασκευήν. Οἱ ἄνδρες τοῦ μεπουλιουκοῦ μετὰ τὸ θερισμὸν 2 ὄρνων (σορμ.) ἔφερον τὸν ἀνάπαιον κατὰ τὸν ἄρδον καὶ τὸν ἀνάπαιον ἐπὶ τὸ ποτα (τσιτπουρο). Ἡ ἀνάπαιος αὕτη ἐλέγετο κουτζίουμι καὶ κατ' αὐτὴν ἐτρόχιζαν τὰ κλάσματα. Μετὰ 2 ὄρνων ἐγένετο τὸ δεύτερον κουτζίουμι διαρκείας 30 λεπτῶν περίπου καὶ ἔτρωγον τὸ γύωμα (πρόδεσμα) ἀπὸ τυρί καὶ ἐλιές. Ἐποχουθούσαν τρίτον κουτζίουμι διὰ μικρὰν ἀνάπαιον καὶ εἰς τὸ τέταρτον ἐγρυμάτιζον γὰρ μεσημέρι. Διὰ τὰ ἔχον ἴσκιον ἐκάθοντο κάτω ἀπὸ δένδρα (γιορτσές), ἢ ἂν δὲν ὑπῆρχον ἔβαιζον 2 δερμάτια ἐπάνω ἐπὶ δάκρυ καὶ ἔτσι εἶχαν ἴσκιον. Τοῦτο ἐλέγετο ντραμιάλα. Τὸ κύριον καὶ ἀποκλειστικὸν φαγητὸν τοῦ γύματος ἦτο ἡ κυορδάρη, διότι τοὺς ἐδρόειφε ἀπὸ τὴν κούφα τοῦ μαγομαριου. Ἡ κυορδάρη παρεσκευάζετο ἐπὶ τόπου ἀπὸ τὸν ἀρχιεργάτη. Μέσῃ εἰς ἕνα ξύλινο πιάτο, ἀρκετὰ βαθύ καὶ μαγάλον, τὸ λεγόμενον σκτέλλα, ἔφεινε νερό, κυορδο, ἀλάτι, γυμὴ (γυμὴ) ἀλάτι καὶ ζύδι. Ὅλα αὐτὰ τὰ κτυποῦσε κατὰ μὲν ἕνα ξύλον εἰδικὸν τὸ βουμπιότηρι (σημερινόν

χουδόχερον), ύδατος να γίνον χυλός. Το μεσημέρι ανεπαύ-
οντο επί μια ώρα περίπου και κατόπιν ξεκίνησαν τον
δριεμόν και ένα 2 όργανα έκαναν κουτσούμα. Στο
δύετρο κουτσούμα μετά το μεσημέρι έπερναν το πολα-
τσιό (αποσημασιό γαμητό). Με το βασίλειμα του ηλίου
εταματούσε το δέριμα και έφυγον το βραδυό γαμητό στο
χωράφι, διότι ένοικούντο ευει διά ή μή χάσουν πολύτι-
μο χρόνο στην διαδρομή από οικία ες χωράφι.

Στο δέριμα τραγουδούσαν διάφορα τραγούδια, ευηδως
κρήφτικα. Να ένα απ' αυτά: Του Ντούλα μάνα θλίβεσαι
του Ντούλα μάνα κλαίει. Σήμερα Ντούλα παικαριά σημε-
ρα πατηγύρι. Σήμερα Ντούλα με' αλλάζουν μάννες τά
παιδιά με' οι πεθερές τίς με' και εσύ Ντούλα με' στην
φυσική. Να δώση Θεός και πανηγύρι να έρη Ντούλας αιδό

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

στη Γαλακίη...
στην εστυλαιαν ήμεραν και δριεμόν και ες το τελευταιον
αγρον αθηνον αδριεστον πολεμικον τεμαχιον, το οποιον κα-
τόπιν εθερίσαν ελοι μαζε' οι πολεμικαι επανελαμβαδοντες την
γέξιν δράκος-δράκος εως του ετεχμίωνε. Στο τέλος πε-
τούσαν τα λελέμα ηγυαί φαναφοντας και του χρόνου)
ηδη του δριεμεμένου αυτού τεμαχιού πασιενώσαν με' τα
μαγύτερα σταχια έναν σταυρόν, τον οποιον παρέδιδον
ες τον ιδιουτήτην εχόμενοι την επομένη εσοδειαν μεγα-
λοτέραν. Τον σταυρόν αυτόν ο ιδιουτήτης ετοπαδετούσαν
αργότερον ες την δημοσίε του εθνωσιού.

Ελος κλαίου ιδριζετο με' μουσιά ο βίωος και το ρόβι.
Αφού εσηραίνετο εδι 8 ήμερες κατόδιν εμαφύετο δε μι-
αρούς θωρούς ες μουνούνες, μόνον τίς περυνές ώρες,
διά να μη τρίβεται ο καρπός και το φύλλον. Η μεταφο-
ρά των εγίνετο με' τα κάρρα ες τον άχυρώνα το ντάμι
//.

ὅπως ἐλέγετο. ἄμετρον δριζέται μὲ ποσιές ἢ μηχανή καὶ δένεται ἐέ μπάλλες. -

ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

Τὰ δερμάτια τῶν τσιρηνιῶν μεταφέροντο στό τέλος τοῦ δριζιμοῦ, εἰς τὸ βόρειον μέρος τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ εἰνόντο δημωνιά. Ἐφόρουναν 100-120 δερμάτια ἐπὶ παραμυδῶ, κάρρο εἰδικά γυαγμένο μὲ μεγάλα παραπέτια. Ἡ δημωνιά εἶχε ἐχήρεα παραμυδιὰ ἐδου μὲ τὰς κεφαλαί τῶν σταχύων πρὸς τὸ ἐνωτέριον τῆς δημωνιάς. Ἡ κορυφή τῆς δημωνιάς εἶχε ἐχήρεα πυραμίδος διά νά ἐμωδιζῆ τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς νά ἐέρχεται εἰς τὸ κέντρον τῆς δημωνιάς.

Τὸ ἀλώνι, κυκλικὸς οὐχῆματος, πατευσνόετο ἐπὶν ἀλ-
γήν τῆς οὐκίας καὶ ἀρχότερον ἐκωδὸν τοῦ χωρίου, διά
λόχους ἀβαλαίας ἐκ πυρκαϊῆς. Ἀπῆκεν δέ εἰς μίαν οὐλο-
πυκαϊάν. Πρὸς τῆς ἐνάργης τοῦ ἀλωνιομοῦ τὸ ἀλώνι ἐκάδα-
ρῆτο ἀπὸ τὰ διαφόρα ἀλωιόθη καὶ χόρτα καὶ ἐμωυποῦν
εἰς ρωχμές μὲ νερό, ἄχυρα καὶ κῆμα. Τέλος ἐκουτίετο
καρὰ μὲ καρτωρένιες ἐκουπίες τῆς φουκαμῆς.

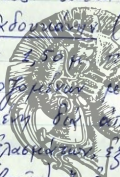
Τέλος ἰουνίου ἀρχίε δ ἀλωνιομός. Κατ' ἀρχαίς ἀλῶ-
νιζοῦν καὶ ρόβια γιὰ τὰ ψῆα καὶ κατόπιν τὸ εἰταρεῖ.

Ἐστρωτο δερμάτια στό ἀλώνι ἀρχίοντας ἀπὸ τὸ ἐνω-
τερικόν μέρος τοῦ ἀλωνιοῦ. Αἱ κεφαλαί τῶν σταχύων ἐβη-
πον πρὸς τὸ κέντρον. Ἐτοποδετέτο ἐν βρωμα δερμα-
τιῶν καὶ κατόπιν ἐποπῶν τὰ δερμάτια. Τὸ ἀλώνιομα ἀρ-
χιζε μὲ ἄλοχα καλῶς πεταλωμένα - διά τὴν κατὰπάτησιν
τῶν σταχύων - περιφερομένων κυκλικῶς εἰς τὸ ἀλώνι καὶ
θυμνωτοῦμένα ἀπὸ τὸν γωρηθὸν δι' ἐνὸς ἐχοινίου. Ἐδένοντο
2 ἢ περιεώτερα ἄλοχα, γὰ ὅποια περιεφέροντο κυκλικῶς
γρήγορα ἀπὸ τὰς προτοπιάς τῶν γωρηθῶν. Αὕτη ἢ ἐρα-
εἶα ἐλέγετο εἰατριάς. Ἐγίνοντο δύο γυρίσματα τῶν

στάχυων μέ τό γ'ούλι διά νά υποπουν τά στάχυα ,
καί κατόπιν έρχισαν ο θημιερός μέ την άδουμαίνην.

Όσοι είχαν πολλά δερμάτια άρώνισαν μέ πολλά άλογα
συνδεδεμένα κατά έυράν μέ θημιές. Το μέγα άλογον έδέ-
νετο μέ ένα οχοινί από τον θημιόετρο καί γυρίζοντας
πά ψα ή τριχιά έστύλιζτο επί του στύλου. Μόλι τελε-
ωνε ή τριχιά άλλοτον ματεύουνεν διά ψα. Το τελευταίον
ήρχετο πρώτον. καί γυρίζοντας, ή τριχιά τώρα έξεστύλιζτο
κ.ο.κ. Όσοι δέν είχαν άλογα έχρησιμοποίησαν άχυμάτας, οι
οποίοι έκαθόντο υρααφίδες. Ούτοι άνεγράμβανον μόνον
τον τσιατράν καί ούχί τό άρώνισμα μέ άδουμαίνην. Ημεί-
βολτο δέ ες κρήμα ή είδος. Μετά τον τσιατρά άμυσοειδί-
ων ο θημιερός μέ την άδουμαίνην (φ. Ν° 19 & 20). Αύτη ήτο
κονδρή έπιμήκης σανίς 2,50 μέ μήκους αποτελούμενη εν
ένω κεμαχίαν προκομφομένην μεταξύ των έπι της καίτω
επιφανείαν ήτο σπλιμενή δια έπιστάχιών εκληρού λίθου ή
κωιτερών μεταλλίων έλακταίων. έξευρτάτο δέ εν τω ψου
των έξευκμένων ψων (βοών) ή εν τω τω τάρχατος των έλ-
θων διά μιας άχίεου καί ούτω ευρομένη κωιμηώς
έντός του θημιού επί των έστρωμένων καί ήδη καταδα-
τημένων στάχυων, έτριβεν ατά καί ο καρός διεκωρίετο.
εξω ατάς έτάτο ο γεωργός οδηγών τά ψα. Όπως ες
των τσιατράν κωιτόπως καί εδω κατά διαστήματα
έίνοντο γυρίσματα των στάχυων (4-5 γυρίσματα) μέχρι
τελείας αποφλοιώσεως του καρπού. Την άδουμαίνην έπρομη-
θεύοντο εν των έμφορών καί έχρησιμοποιετο δι' όλα τά
δημητριακά καί όσπρια. Συνήθως έχρησιμοποίησαν 2 άδου-
μαίνης διά τά ψα καχύτερον καί καλύτερον ή απο-
φλοιώσει του καρπού. Αύται έκινούντο έντείδεως.
διά την οδηγίαν καί τό κέντημα των ψων ήσαν εν κρήσει

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΗΣ ΚΑΙΤΩ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

διά μέν τὰ βόδια ἢ γ'έντρα, ξυλίνη ράβδος ἤτοι ἔρε-
 ρεν εἰς τὸ ἐν ἄκρον καρδί διά τὸ κέντρισμα τῶν βόδιων.
 Διά τὰ ἄλογα εἶχον τὸ καμπούμι (φ. ν. 21) ξυλίνη ράβδος
 2,5 μ. περίπου ἐπὶ ἐν ἄκρον τῆς ὁποίας προσεδένετο λεπτὸς
 δερμάτινος ἱμάς ἢ σχοινίον, ἢ νουζίτσα, διά τὸ κεύπημα.

Τὸ στρώσιμο τῶν δερματιῶν ἀρχίξε τὴν 3^η πρωϊνὴν
 ὥραν καὶ ὁ ἀγωνισμὸς τὴν 4^η π.μ. διὰ τὴν διακοπὴν τὴν 4^η μ.μ.
 καὶ ἔρχισεν τὸ λίχνισμα. Συνήδως ἠγωνίζετο ἓνα στρώμα
 ἡμερησίως, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐσυλλέγετο καρπὸς βάρους 1.000
 μγμῶν περίπου. Οἱ ὄβιοι ἀκτῆμονες ἐκοπάνιζον τοὺς
 βόακους τοὺς ὁποίους ἐνήνεγον ἀπὸ τοὺς δερματιμένους ἄφρους,
 μέ τὸν κόπανον, ξύλον μήκους 1,50 μ. περίπου, σχήματος
 καρδιωχοῦ, πάχους 7-8 μ. εἰς τὸ ἐν ἄκρον καὶ 5 ἐκ εἰς
 τὸ ἄλλον. Οἱ βόακους διὰ τὸ κόπανισμα ἐποδοδετοῦντο ἐπὶ
 τοῦ ἐλάτου καὶ ἐκοπάνιζον ἀπὸ ὄβιου ἐπὶ ὄβιου τῆς οἰ-
 κογένειας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ κρήσις τῆς ἀγωνιστικῆς μηχανῆς ἔγινε τὸ πρῶτον τὸ
 1912-13. Ἦν ἐπιρρομηδὲν πρόσωπον ἰδιωτικόν. Ἀπετελεῖτο ἀπὸ
 τῆν πατόζαν, ἢ ὁποία εἰνείτο μὲ ἀτμομάζαν τῆ βου-
 δία ἱμαίνουσα. Τὸ ἀτμομάζαν ἐλειτουργοῦσεν διὰ τῆς
 καύσεως ἀξύρων καὶ κάρθρακος ἀρχότερον. Τὸ ἀτμομά-
 ζανον ἀνδιματίετοχε τὸ τρακτέρ (τὸ 1946). Ἐιδμοὶ ἀργάτοι
 οἱ γιγόμενοι ταῖς ταί, ἔρριχναν τὰ δερμάτια ἐπὶ τὸν ἄφρον
 καὶ ἠγωνίζοντο οἱ βόακους. Τὰ δερμάτια συνήδως ἦσαν ἐγ-
 κνήρωμένα καὶ ποδοδετημένα ἐν θημωνίαις. Τὰ μετεφερον
 οἱ δερματῆδες μὲ τὰ κάρρα. Πολλές φορές ἐπλησιάζαν
 τὴν πατόζαν καὶ τὰ ἔρριπτον ἐπ' αὐτῆς διὰ τοῦ ταῖς τοῦ
 ἄφρου πρῶτον ἔκδοτον τὸ δερματικόν. Ὁ καρπὸς καθαρός
 πλέον ἐμαίνετο εἰς τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τῆς μηχανῆς (ἐπὶ τὴν)
 μὲ τσονβάχια. Ὁπισθεν τῆς πατόζας ἔβρυνε τὸ ἄκρον, τὸ

οποῖον παρελάμβανεν ἔργασις μέ μία δικούλα (φ. Ν: 23) καί τό ἀνωθεύσεν καί ἐκείθεν τό παρελάμβανον σθάρνες τυρόμενες μέ ψῶα. ἔτσι τὰ ἄχυρα ἐστυλίζοντο εἰς λαμνίε μέ τήν βοήθειαν τῆς σθάρνας καί ἔργατων. Ἀρρότερον ἡ πατόψα ἔφερον εἰς τό ὀπίσθιον μέρος γουζάρου καί ἔτσι τό ἄχυρο ἐμαζεύετο μόνο του εἰς σωρόν. Τό προσωπικόν του ευκροσθήματος ἀποτελοῦσεν ὁ μηχανικός, ὁ δερμαστής, ὁ λαδάς, 8 δερματῆδες, 2 ταΐσταί, ὁ κόπτης, ὁ βιγλαδός, ὁ ἀνεμιδιάρης καί τέλος ὁ εὐαρνιάρης. Θί 2 τεχνεταῖοι καταρτήθησαν ὅταν οἱ μηχανές ἐτελειοποιήθησαν μέ γουζάρο.

Ἀπό τῶς 1950 ὁ ἀχυνισμός καί δερσιμός γίνεται αὐτομάτως μέ τίς καινοῦργες δερσιφοαχυνιστικῆς μηχανές, τίς λεγόμενες κομπίνες.

ΛΙΧΝΙΣΜΑ

Ὁ δὲ δερσιμισμός στάχους ἐπιτελεῖται δια λίκνισμα ἀρροῦντο ἔργασις ἡ δὲ ὄψωμα ἐμαζεύετο εἰς σωρόν μέ μίαν σθάρναν ψύχην, τήν ὁδοῖαν ἔουρεν ἐν ἄροχον. Ὁ δὲ ἔπαιμενε ἀπό τῆν σθάρναν ἐμαζεύετο μέ χειροκίνητον ἔργασιόν τῆν παπαδίτσου (φ. Ν: 24).

Ἡ σχηματίζομενος σωρός εἶχεν ἄνημα ἐπίσμητες μήμουσ 5-6 μ. καί πλάτος 3 μ. Ὁ σωρός ὄβτος εἴλετο λαμνί. καί πρὶν ἀρῆσει τό λίκνισμα δέν ἐκαρβύνετο ἐπ' αὐτοῦ ἔργασιόν τι.

Πρῶτον ἐνροίκου ἀνέμου ἐγένετο τό ἀνέμουμα μέ τό καρποδοί (φ. Ν: 23), σπκόνοντας γηρά τό σπῶμα καί ἀφνόμενον νά πέση, ὁ ἄνεμος παρέουρεν τὰ ἄχυρα καί ἔφερον ὁ καρπός. Ἰδπαμοχουθεύσεν καί δεύτερον λίκνισμα μέ ζυλόβρωπο (φ. Ν: 23). Τό λίκνισμα ἀνελάμβανον ὅτ ἐπὶ τό πλεῖστον ἀνδρῶν ἀλλ' ἐπέλεγε καί τῶν καί γυναῖκες. Μετά τό δεύτερον ἀνέμουμα παρέκμονον χονδρά τεμάχια στάχων, μή ἀχυνισθέντων, τῶν σχορμένων κοτσαλιῶν. Ἀποχωρίζοντο ἐκ τοῦ καρποῦ διά μίαν πορταρίνησ ἐκούσιασ τῆς γουζαρίασ. Ἡ ἔργασις

αυτή γίνεται κατά την διάρκειαν του λικνίσματος, υπό
 μία γυναίκα και έλεγχο χάλισμα. Μετά το χάλισμα
 παρέμενεν ο καρπός, ένας έπιμήκης ωρός ο Ζηρόμιος
βήρυα. Άφου έτελείωνεν ο ζηρωσιμός όλων των στάχυων
 αποχονδούσεν ο ζηρωσιμός των ποτιούχων διά εδδείας εις
 το άχώνι διά της άδουκιάς, χωρίς να προσηυδή τσιατρός.
 Το άχώνισμα τούτο γίνεται μόνον διά των εΐτων και έλεγχο
ποποταλιά. Το ζυα έφύονται εις την άδουκιάνη όπως και
 εις το πρώτο άχώνισμα.

Όταν διά του λικνίσματος απεχωρίζοντο καρπός και άχυ-
 ρα, ήρχισεν η διαλογή του καρπου από τα μετ' αΐτου
 παραμείναντα χονδρά τεμάκια των στάχυων. Έγένετο δε αΐτα
 με το δερμόνι (φ.ν. 16), το όποιον έφερεν όπως και ήτο
 ναυ' αρχάς δερμάτινο. Το καρπιό έμνήχτο επί του εδάφους
 με τα δικάκια προς τα άνω. Είς τα δικάκια τα καρπιό
 έστρίβοντο το έν άκρον του καρπιού, ενώ από το άλλον
 μέρος έχουοίσε αΐτό ο άκροσής και τσιουτρούως διά
 των όπών έφίχεται καθαρός ο σπόρος. Διά καμύτερον κα-
 θάρισμα έχρησιμοποιοίτο το κόσκινο (φ.ν. 25), το όποιον
 έφερεν μεικρότερες όπές. Ο καρπός, ο όποιος εξαβάνετο
 από την βήρυαν διά να ριθθη εντός των δερμονιού, γίνεται
 δι' ενός δοχείου του κάγου, υπό μία γυναίκος.

Ο δερμονισμένος καρπός εσχηματίζετο εις σφρόν με το
 ξυλόφτυαρο. Ήχαράσσετο επί αΐτου εις μέγας σταυρός και
 έμνήχοντο επί την κορφήν του σφρόν του καρπιού και το
 ξυλόφτυαρο. Μετά των εΐτων ήχινίζετο και έλκνίζετο το
 κριθάρι.

Τελιώνοντας το άχώνισμα και εις ο καρπός ήτο σφινεν-
 τρωμένος επί του ζηρωσι ήρχετο ο δερματιστής (κβ.λιές),
 όστις έμετρούσεν τον καρπόν με σταυρόδρα (22 διαμέτ).

ένα σταμπόλι βούται με 2 βιδούρες. Η βιδούρα (φ.ν. 26) έρχεται 11 βιδάδες και ήτο ξύλινη με δύο χειρολαβές.

Το κράτος έφορολογούσε την έσοδών πέρνοντας το 1/10. Αυτό έγινε επί ώριμα κρόνια. Είς το χρόνο πατεβαί- λοντο ακόμη το παπαδιάτικο (ένα σταμπόλι το άνδρόμνο), το άγρογαμιάτικο, το καμιάτικο κλπ. αναλόγως της συμφωνίας. Έμετράτο δέ με το καμιάνι (5/2 βιδάδες)

Ο ύπόλοιπος καρπός έσακκιάζετο και μετεφέρετο, χωρίς ιδιαίτερον έθιμον, εις την αποθήκην της ούλιας, τον μαπού και έρχοντο χωμα. Το άχυρον αποδικεύετο εις τον άχυρώνα, το ντάμι. Μετεφέρετο εις με την ελάναν εγ' δεον εδρίετο πημίον το χρόνο και με το μαγαμάδο εγ' δεον ήτο μακρύ.

Η διαγοή των επόρων έγινε όταν τα δεμάτια ήσαν άκρα των ακμαίων. Έκείνην τον μαγιστρον εστάχης και έπαζον τα δυο άκρα, ακμαίοντες το μισμό τμήμα του εστάχους. Τον καρπό αυτών ελάνιζον χωριστά και τον έπερναν ξεχωριστά, ούτως ώστε να δημιουργήσουν χωράφια με ειτάρια, ειδικά για επορά. Η τιμή των βίτου αυτών ήτο μεγαλύτερα, καθ' όσον και η ποιότης ανωτέρα. -

ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

Κατ' έθιμον φωτιά ανάβεται την Κυριακή των Απόκριων την άνάβον μικροί ή μεγάλοι, το βραδάει (7μμ), εις το κέντρον εκάστης γειτονιάς. Διά το άναμμα της φωτιάς χρησιμοποιοῦσαν ξύλα και θάμνους, κα' όποια έμείζον από τα χύρω μέρη. Αί συνήθειαι ήσαν κορός και τραγούδι περί της φωτιάς. Οί μεγάλοι έχορευον και τα παιδιά πηδούσαν την φωτιά. Κά ένα τραγούδι που τραγουδούσαν: Στόν άπάνω τον όνιά βοΐβοντάδες καθοταν έρωσαν και ήπιναν, ήπιναν γλυκό κρασί

//.

καί ρακή μεταβρασιτή.

Καί σήμερον επικρατεί τό πῦδος αὐτό, πωρὶς με-
ταξὺ τῶν γένων μέ τραγούδια σημερινά. -

Τόπος ὅπου ἐγένετο ἡ εὐλογία: Κυπαρίσσοι - Λαρίσης.

Ὀνοματεπώνυμον πηρογορητοῦ: Σπυρίδων Δ. Παπαστεργίου

ἡλικία: 75 ἐτῶν, γραμματικαὶ γνώσεις: ἀπόφοιτος

δημοτικοῦ Σχολείου. Τόπος γεννήσεως: Κυπαρίσσοι.

[Ὀνοματεπώνυμον συλλογῆς: Βασίλειος Ν. Καλλιότσος

ἐπάγγελμα: Λιδάσκαλος. Ἡ εὐλογία αὕτη ἐγένετο ἀπὸ

τῆν 15^{ην} φεβρουαρίου ἕως 15^{ην} Μαρτίου 1970]. -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ